

Naujienu Antroji Dalis

NR. 615

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XVIII METAI

KURŠIŲ MARIOS

CHICAGOJE ATGAIVINAMAS LIETUVIŲ TEATRAS "ATŽALYNAS"

Lietuviško teatro reikalas Čikagoje per pastaruosius kelis metus rodėsi kaip ir išspręstas: ne tik kad niekas nieko nebedarė, bet beveik ir nebekalbėjo. Kaip kortų lošėjai pasakytų: "Stalas nenukentėjo". Tiesa! Laiks nuo laiko dar vis pasirodydavo viena kita mėgėjų grupė (ypač šviesiu praigiedruliu švystelėjo aktorės Zitotos Kevalaitytės su jaunimu jaunimui pastatyti veikalai — Dvylika brolių juodvarniais laksčiusių ir "Žvaigždė"), dar vis pasirodydavo teatro veteranas Stasys Pilka su savo rečitaliais, o jeigu mums dar ir to pasidarydavo permaža, pasikviesdavome Detroito, pasikviesdavome Clevelando mėgėjų grupes, lygiai kaip seniau pasikviesdavome dar Bostoną ar Montrealį.

Šitaip padėčiai "sunormalėjus", įvykis, kurio liudininku teko būti balandžio 28-tos vakare Stasės ir Jono Kelečių bute, atrodė itin džiugi staigmena. Tą vakarą ten susirinkusi nuo 1946 metų Vokietijoje sekmingai besireiškusių Lietuvių Teatro "Atžalynas" aktorių ir darbuotojų grupė nutarė tą patį "Atžalyną" vėl čia Čikagoje atgaivinti.

Nėra abejonės, kad tokiam žingsniui buvo ryžtasi ilgesnį laiką, buvo planuota, buvo tirtos galimybės. Tačiau oficialus žodis buvo tartas kaip tik tą

vakarą. — Lietuviškam teatrui mes paaukojom gražiausius savo gyvenimo metus... Mes suaugom su juo ir jis į mus įaugo... Mes jaučiamės, kad mūsų gyvenimas be teatro nėra pilnas, pasakojo buvusio "Atžalyno" administratoriaus Stasio Gasiūno pristatytas vienas atgaivinimo iniciatorių Kazys Veselka. Čikagos lietuviškoji publika Kazį Veselką geriausiai atsimena Jogailos vaidmenyje, Montrealio grupės statytoje Balo Sruogos "Milžino paunksmėje".

Atrodė, kad jo jautriais žodžiais buvo išsakytos visų tą vakarą susirinkusių atžalyniečių (Eglės Vilutienės, Jono Kelečiaus, Algirdo Kurausko, Romo Urbono) mintys.

— Atsimenu, dar 1949 metais emigruodami į Ameriką, atžalyniečiai buvo pasiryžę išsilaikyti grupėje, kad, laikui atėjus, vienoj krūvoj būtų galima turėti lietuviško teatro branduolį. Septyni atžalyniečiai viengungiai (S. Gasiūnas, V. Gruzdis, J. Kelečius, S. Petkus, A. Minelga, V. Macieža ir A. Vaičius) tada užsirašė ir atvažiavo į Utopiją Luizianos valstybėje cukrinių nendrių kirsti. Nors ne vienas iš jų turėjo galimybę važiuoti pas dėdę ar tetą kurioje nors jaučioje lietuviškoje kolonijoje.

(Nukelta į 5-tą pusį.)

Dienu Skeveldros

1. Gal šandie pradėsime raide L. pvz. lenkai, mūsų šalies ir tremties kaimynai.

Gavo naują arkivyskupą. Tai kun. dr. Boleslaw Kominek. Jis buvo gen. vikaras Wroclawe (Breslau), dabar arkivyskupas, nors ir titularinis (kažkokių M. Azijos vietovės vardu Euchaitae). Tačiau faktas faktas.

"West Deutsche Allg. Ztg." ir kita Vakarų Vokietijos spauda guodžiasi (?), kad tai nekeičia teisinės padėties vad. lenkų atgautose srityse. Viskas nulems Taikos (T — didžioji, ir kaipgi!) konferencija. Lenkai (abipus geležinės uždangos) vertina savaip. Girdi, Vatikanas pripažįsta status quo. Ne mūs reikalas kišti pirštus į skersvėjų trankomas duris. Mums čia įdomu pastebėti, kad lenkai, kaip visada, lanksčios logikos.

Kai iškilo vysk. J. Steponavičiaus iš Vilniaus ištrėmimo byla, lenkų (tremties) spauda lyg vienos rankos valdoma nepaminėjo, kad jis Vilniaus vyskupijos valdytojas. Terašė, kad... Panevėžio vyskupas. Ir tada "Orzel Bialy", "Dz. P. i Dz. Żolnierza" džiaugėsi, kad... Vatikanas Vilniaus krašte nepripažįsta status quo.

Bet kas pagaliau žino Vatikano paslaptis?!

2. Oficialus Gomulkos "Biuletyn Statystyczny" praneša, kad dabartinė Lenkija viso turi 30,130,000 gyventojų (14,584,000 vyrų ir 15,549,000 moterų). Bet... natūralusis prieauglis krenta: 1960 metais 15,1 promille, 1961 m. — 13 promille. Beje, 1955 m. buvo net 19,5 promille.

Ir nusigando lenkai apskritai (t. y. anapus ir šiapus geležinės uždangos). Juoba gyventojų prieauglio kritimas numatomas mažiausia iki 1970 metų.

Komunistų "Życie Warszawy" rašo, kad "susvyravimas demografinės pusiausvyros gali grėsti taisyklingai visuomenės plėtrai". Lenkai šiapus geležinės uždangos prabilo apie... tuštumą, kurios ir atgavus "Kresus" (Vilniaus kraštą ir Ukrainos plotus), nebus galima išlyginti, nes... Gal pagaliau bus baigta legenda apie "etniškąjį" (suprask: atneštinį, ir tai kartu, kas be ko ir lova, t. y. vedybomis) lenkų gaivalą?!

3. Varšuva nebenori gimdyti. To miesto natūralusis prieauglis tėra 5,1 promille. O gal

Varšuva neturi kur gimdyti! Be karo griuvėsių, namus (gyvus išlikusius) graužia ir laikas. Pvz. Krokuvos namų būtiniausiai remontui reikia 1½ miliardo zlotų, o valstybės ir miesto tarybos išdas teiškali paskirti 100 milijonų, vadinasi — penkioliktąją dalį būtinų lėšų. Varšuvoj iš kas 15 namų tik... vienu vienas gali tikėtis ilgesnio amžiaus, t. y. remonto.

Bet... kai propagandai, tai nieko negailima. Ana, Zakopanėje įvyko slidžių imprėza. Nesigailėta lėšų. Statyta, anot "Życie Literacki", Potiomkino kaimai. Ir štai ką rašo žurnalistas:

"Norime blizgėti. Mūsų elgesys primena mažo miestelio dabitos elgesį. Jam atrodo, visi į jį žiūri, visi tikrina jo batų blizgesį, kelnų sulyginimą. Jis ne sau rengiasi — rengiasi kitiems. Tai skurdžių galvojimas..."

4. Kas nežino, kaip Rusija apvagia okupuotus kraštus! Štai satelitinė Lenkija per ateinančius 5 metus turi (kone veltui, nes ir už žaliavas negrįžta pinigais!) pagaminti Sovietų Sąjungai štai kokių gėrybių: 120 laivų, 150,000 prekinų vagonų, 5,000 cisternų ir tt. ir tt.

5. Ukrainietis rašytojas Zinovij Knyš išleido knygą "Za čuzu spravu" (Už svetimą reikalą). Tai apie ukrainiečių karių triušą ir kovas vad. Antrajame Korpe (arba kitaip — gen. Anderso). Mums įdomi statistika, kurią "Kultura", besiginčydama patiekia. Ir taip, vienoje 5 divizijoje tautinė sudėtis buvo tokia: lenkų — 13,049, ukrainiečių — 264, gudų — 460, žydų — 144, lietuvių — 19, rusinų (Užkarpačio ukrainiečių) — 3, rusų — 11, totorių — 4 (beje, karininkų viso 783 lenkai ir 12 žydų).

6. "Sunday Telegraph" korespondentė Manyj Hararis, pargrįžus iš kelionės po Sovietų Sąjungą ir jos okupuotus kraštus, rašo, kad iš "kapitalistinių atgyvenų" išmiršta visų pirma raidė "m", t. y. mėsa, be to, rusiškai raide "m" prasideda produktai, k.a. sviestas, pienas, ir dar — beje — mil-tai.

Laisvai mėsa Maskvoj, pounskiai Leningrade, o po to tik vargšų kolchozininkų rinkoj. Vienas darbininkas pašnibždėjo: — jei valstybinėse parduotuvėse pasirodytų mė-

(Tęsinys 2-me psl.)

DIENŲ SKEVELDROS

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

sa, eilutės nusitęstų nuo miesto ligi miesto.

Ne be pagrindo žmonėse pasisklido tokia žinia:

— Pas kosmonauto žmoną jam esant erdvėse atskuba užsienio žurnalistai. Tarnaitė atidaro duris. "Kada bus Titov?" — "Po poros valandų" — "Kada p. Titovienė?" — "Nežinau". — "Kur ji?" — "Išėjo mėšos pirkti?"...

Armėnų radijo žiniomis:

— Ar dramblys gali gauti ruptūrą?

— Gali, jei, žinoma, ims rūpintis aprovizacijos problemomis.

Kas žodis ruptūra. Klauskite pas šeimos gydytoją, arba... palaukite "Liet. Enciklopedijos" R. tomo.

Žurnalistė Odesoj matė mylios eilutę į krautuvę, kur pardavinėta mokyklos vaikams sąsiuviniai. Rostove — kur pardavinėta mediniai puodams dangčiai, nereikia ir 20 km. nuo Maskvos, kad pažintum, kas tai yra... badmiriavimas. Žurnalistė užrašė štai kokius liaudies anekdotus:

— Ar galima pripildyti šaldytuvą?

— Galima, jei pastatysi šalimais radijo.

— Ar yra gyvenimas Mar-se?

— Ne, taipgi nėra.

7.

Pabaigai grįžkime į savo atšaimą. V. Banaitis po eilės pasikaitų JAV lietuvių kolonijoje sugrįžo į V. Vokietiją. Kai "Dirvos" atstovas linkėjo laimingos kelionės, V. Banaitis su įgimtu humoru tarė:

— Ačiū už laimingą kelionę, tikiuos, kad laivas nenu-skęs (o anot vieno keleivio, jei ir nuskęs, tai ko čia man rūpintis, negi manol)...

J. Cičėnas

Ir jūs galite išėję pensijon apsigyventi New Mexico plotoose prie buvusių Indionų kalvų, arti Albuquerque miesto, kuris randasi netoli Rockies kalnų. 1/2 akro sklypai po \$400 — ismokėjimui, mokant cash 10% nuolaida. Garantuojami nuosavybės dokumentai, dėl smulkesnių informacijų rašykite adresu:

Dept. A. F.
COMMUNITY BUILDERS,
P. O. Box 744, Albuquerque,
New Mexico.

DIDELIS PASIRINKIMAS

Aluminijaus ir "Stainless steel"

durų — 14 rūšių

langų — 23 rūšių

stogeliai (Awnings) 7 rūšių

screens - sieteliai — 4 rūšių

tvoros — 4 rūšių ir kt.

K. BUTKUS

PRospect 8-2781

arba

GRovehill 6-1760

Darbo, namo, buto reikia — viską tik "Naujienos" teikia.

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

— SATURDAY, MAY 12, 1962

PAMIRŠTA ŠVENTOJI?

Kur gauti šventos Valpurgijos aliejaus?

Gegužės 1 diena tik devynioliktojo amžiaus pačioje pabaigoje iškilo į svarbią kalendoriaus datą, kaip darbininkų šventė, o dvidešimtojo amžiaus pradžioje kaip Darbo žmonių ir tautų solidarumo šventė (Lietuvos Vidaus reikalų ministerio P. Leono ir Darbo bei socialinės apsaugos ministerio J. Paknio įsakymas 1919 m. balandžio 30 d.). Tikrumoje gi gegužės pirmoji per daugiau kaip tūkstantį metų visoje krikščioniškoje Europoje jau buvo populiarė ir garsi... kaip raganų sąskrydžio ir bendrai kaip "juodosios magijos" bei raganavimų diena, kurios išvakarėse į Blockbergo viršūnę Harzo kalnuose, Vokietijoje, ant šluotų suskrisdavo raganų profesijos delegatės iš visų tų laikų Europos karalysčių bei kunigaikštysčių.

Ta raganų orgijų naktis kaip Walpurgisnacht (Valpurgijos naktis) yra vaizdžiai pavaizduota žymiausio vokiečių poeto rašytojo Goethe's "Fausto" antroje dalyje. Iš visko atrodytų, kad ta Valpurgija buvo kažkokia viduramžių prietarų, burtų bei raganavimų globėja. Tačiau pasirodo, jog jos šventos, ir tai ne betkoks šventosios, būta.

Valpurgija, originaliai Walburga, gimusi Denonshire, Anglijoje, 710 metais po Kristaus, ne tik pati patapo šventąja, bet ir kilusi buvo ir visų šventųjų šeimos. Jos tėvas, nedidelis vakarinės Saksonijos karaliukas Richardas buvo šventasis, — šventas Richardas. Jos dėdė iš motinos pusės, taip pat šventasis, — šventas Bonifacas, buvo apaštalas vokiečiams; jos abudu broliai Willibald ir Winibald — abu šventieji — buvo labai pasižymėję savo darbais Vokietijoje; iš jų Willibaldas buvo pirmuoju krikščionių vyskupu Eichstade, Bavarijoje.

Walburga arba Valpurgija sekama giminės pavyzdžiu, dar jauna įstojo į vienuolyną ir vėliau, 750 metais su visa grupe religinių žmonių išvyko į Vokietiją tikiybinių namų (vienuolynų) steigti. Ji buvo pakelta į benediktinių vienuolyno perdėtinę Heidenheime, savo brolio vyskupo Eichstado diecezijoje. Ji dar gyva būdama garsėjusi savo psichiniais gabumais ir visokiomis mistiškais manifestacijomis, tai yra tomis savybėmis, už kurias vėliau tokias moteris apšaukdavo raganomis ir degindavo ant laužo. Bet Valpurgija mirė savo mirtimi. Tai įvyko 776 m. gegužės 1 d., kol dar nebuvo Inkvizicijos ir psichinių medimų (raganų) deginimas nebuvo dorybė. Ji buvo pamiršta ir jos kapas apleistas, kol 870 metais ji pati pasirodžiusi Eichstado vyskupui Oktarui. Tasai padaręs žygį, kad ji būtų kanonizuota ir paskirta hidrofobijos (van-

gerų savybių ji turėjo dar vieną — ji buvo paskelbta kaip globėja prieš juodąją magiją. Kadangi Valpurgijų naktys Europoje savo pradžia yra gausios prieš daugiau kaip tūkstantį metų, tai atrodo, kad jos yra atsiradusios ryšium su ta nepaprasta moterimi, ką parodo nepaprastas tos moters populiarumas ankstyvaisiais viduramžiais. Ji buvo garbinama tiek daugelio tautų įvairiomis kalbomis, kad ir jos vardas iš originalaus anglosaksoniško Walburga buvo iškraipytas į tokius kaip Walpurgis, Waltpurde, Vaubourg, Faulbourg, Gualbourg, Walbourg, Valpurge, Gauburge,

gerų savybių ji turėjo dar vieną — ji buvo paskelbta kaip globėja prieš juodąją magiją. Kadangi Valpurgijų naktys Europoje savo pradžia yra gausios prieš daugiau kaip tūkstantį metų, tai atrodo, kad jos yra atsiradusios ryšium su ta nepaprasta moterimi, ką parodo nepaprastas tos moters populiarumas ankstyvaisiais viduramžiais. Ji buvo garbinama tiek daugelio tautų įvairiomis kalbomis, kad ir jos vardas iš originalaus anglosaksoniško Walburga buvo iškraipytas į tokius kaip Walpurgis, Waltpurde, Vaubourg, Faulbourg, Gualbourg, Walbourg, Valpurge, Gauburge,

Avangour ir tt.

I. P.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

SVARBUS PRANEŠIMAS

VISIEMS, KURIE SIUNČIA DOVANŲ SIUNTINIUS SAVO DRAUGAMS IR GIMINĖMS VISOSE SOVIETŲ SĄJUNGOS VIETOSE.

Jūs galite dėti į Jūsų siuntinius vartotus:

juvelyrinius išdirbinius, laikrodžius, foto aparatus, rankines siuvas masinas, nešiojamas rašomąsias mašinėles, medžioklinius šautuvus, amatininkų rankinius įrankius, muzikinius instrumentus, juostelėn užrašymo aparatus — tape recorders, Hi-Fi fonografus, tranzistorinius radijo aparatus, dulkių siurblius, 8 mm filmavimo aparatus, — su sąlyga, kad visi išvardintieji daiktai yra geram stovyje.

MES UZTIKRINAME JUS MŪSŲ ĮPRASTU, GREITU, PATIKIMU IR GARANTUOTU PATARNAVIMU VISUOMET.

Mes pranešame savo seniems klientams, o taip pat naujesiems, kuriems mes patarnaujame, kad mūsų firma tęsia siuntinių persiuntimą į Sovietų Sąjungą.

Mes esame įgalioti VNESPOLYTORG tęsti siuntinių siuntimą ir mes garantuojame, kad siuntiniai bus pristatyti ir labai skubiai.

Visi mūsų skyriai turi didelį pasirinkimą siuntiniams reikmenų (audinių, odų ir t. t.) labai prieinamomis kainomis.

Visi mūsų skyriai suminėti žemiau kuo geriausiai jums patarnaus pagal kiekvieno individualius pageidavimus.

NEW YORK 3, N. Y.	30 Second Avenue	Tel. CH 3-2583
NEW YORK 11, N. Y.	135 West 14th St.	
BROOKLYN 11, N. Y.	370 Union Avenue	EV 4-8552
BROOKLYN 7, N. Y.	Sutter Avenue	1-800
PATERSON 1, N. J.	Main Street	
VINELAND, N. J.	Landis Ave. (Greek)	
LAKESWOOD, N. J.	126 4th Street	
NEW HAVEN, Conn.	509 Congress Avenue	
PITTSBURGH 3, Pa.	1015 East Carson St.	2754
CLEVELAND 13, Ohio	604 Literary Road	1068
WORCESTER, Mass.	174 Millbury Street	2804
HAMTRAMCK, Mich.	333 Jos. Campau	
CHICAGO 22, ILL.	2222 W. Chicago Ave.	
CHICAGO 8, ILL.	302 So. Halsted St.	
LOS ANGELES 22, Cal.	900 So. Atlantic Blvd.	
SAN FRANCISCO, Cal.	2076 Sutter Street	
NEWARK 2, N. J.	Springfield Ave.	
PHILADELPHIA 23, Pa.	525 W. Girard Ave.	
WATERBURY, Conn.	Ann Street	
GRAND RAPIDS, Mich.	Bridge St., N. W.	
DETROIT, Mich.	7300 Michigan Ave.	Tel. 1-5355
PASSAIC, New Jersey	176 Market Street	Tel. 1-2087
ATHOL, Mass.	61 Mt. Pleasant St.	Tel. 1-9-6245
BOSTON, 18, Mass.	271 Shawmut Ave.	Tel. 1-1-2-1767
BUFFALO 6, N. Y.	332 Fillmore Ave.	Tel. TL 6-2674
HARTFORD, Conn.	132 Franklin Ave.	Tel. CH 6-4724

Vineland, N. J. skyrius atidarytas tik penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais.

Geriausia dovana kiekviena pro Lietuvio rašytojo knyga anekdotais

32 trumpos apyskaitės, daugiausia iš studentų gyvenimo Lietuvoje

A KISS IN THE DARK

By J. JASMIN

Translated from the Lithuanian by Milton Stark

Kaina \$2.00 — įrista \$3.00.

Siųskite Jūsų užsakymą su pinigais ar čekiu

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

GARSINKITĖS NAU

E

MOTINOS DIENA

*Ką, močiute, padarei?
Ką, senoji, padarei?
Kam išleidai mane jauną
Už to šelmio bernelio?...*

Taip skundžiasi lietuvių liaudies dainelė. O močiute, ne teisingai dukrelės pakaltinta, tik tyli ir kenčia savo nuošalinėje.

Vaikams negalima įtikti! Nežiūrint kaip ir ką bedarytų, nepataiko vaikams močiutei nei darbu, nei patarnavimais, patarimais nei "supratimu".

Kalbėk, kol gerklė užkims — neklauso. — Tu nesupranti! Ką tu žinai? — O kai dalykai išeina taip, kaip močiutei permatė — gauna savo žodžius atgal į dantis. — Kodėl neperspėjai? Kodėl neprispyrei? Juk gerai žinojai, kad taip bus!...

Tokia tai motinos dalia. Vienaip ar kitaip — vis ji kalta. O močiute, užuot tinkamai atsikirtusi, tik guodžia nusivylusį vaiką, šiaip taip priduodama ūpo pačiam susirasti tinkamą išeičių. Nors kartą ir motina pasijunta padėtyje, kada vaikas ja visiškai pasitiki.

Didžiausias kiekvienai motinai kryžius yra pakelti tą tragiškąją praktiškojo gyvenimo

tiesą, kad ir vaikai ir suaugę žmonės labai mažai tesimoko iš patyrusiųjų patyrimų. Patark kiek nori — kiekvienas turi pats išmokti per savas, kad ir labai skaudžias klaidas.

Gal dėlto kai kada kai kurioms motinoms ir ši sekmdienė švenčiama Motinos Diena (su dovanomis ir syki per metus parodoma pagarba) beatrodo tik biznierių samokslas daugiau pinigų pasidaryti. Ką padarysi — reikia mandagiai priimti. Geriau nors tiek, negu nei kiek.

Bet vis tik visoms motinoms, anksčiau ar vėliau, ateina ta brangioji valandėlė, ta tikroji "Motinos Diena", kada tavo vaikas nepaskatintas pats iš savo širdies pasako: "Mama, miela yra su tavimi gyventi!" Arba: "Žinai ką, aš esu laiminga, kad tu esi mano motina!"

Staiga visa kas transformuojasi. Gyvenimas pasidaro pilnas ir pasirodo vertas gyventi. Tokios vaiko dovanos nepastatys ant stalelio visiems pamatyti. Ta, žodžiu nuaidėjusi dovana ko giliausiai įsminga į širdį, kurioje pasilieka kaip brangiausias atsiminimas — ant visados.

Tokios yra kiekvienos motinos savitos "Motinos Dienos". Linkiu kiekvienai močiutei daug tokių dienų susilaukti, o tuo tarpu sveikinu visas Naujienietes Motinos Dienos proga. Tegul ši diena būna pilna gražių gėlių, linksmų valandų ir visokių netikėtų malonumų, nes nelengva yra užsitarnauti tą motinos vardą.

Suzanna Viliūtė - Schweer

Motinos diena

(Palaidos mintys)

Motinstė

1. Vienas dalykas žemėje yra geresnis negu moteris, tai motina (L. Schafer).

2. Motinstė tai garbė, didingumas, meilė, tai amžinybės ir dieviškumo savybės (Talmudas).

3. Viena motinos uncija tiek verta, kiek dvasiškio pudas (Ispanų priežodis).

4. Visuomenės ateitis yra motinų rankose. Jei pasaulis buvo prarastas dėl vienos moters, tai išgelbėti jį tegali tik moteris (De Beafort).

5. "Ko reikia", kartą paklausė Napoleonas poniją Campan, "kad Prancūzijos jaunimas būtų tinkamai išauklėtas?" "Gerų motinų", buvo atsakymas. Imperatorių paveikė tasai atsakymas: "Taip", tarė jis, tai ir yra vieno žodžio sistema (J. S. C. Abbott).

6. Kas nori reformuoti pasaulį dėl jo paklaidų ir negerovių, turi pradėti registruoti motinas (C. Simmons).

7. Dievas, negalėdamas visur būti, sutvėrė motinas (Hebrajų posakis).

Motinos meilė

1. Vaikai, žvelkit į tas akis, klausykites šito malonaus balso, išidėmėkit tą jutimą, kurį teikia jums visada vienodas tų švelnių rankų palietimas! Ko daugiausia naudokitės, kol turite tą visų brangiausią dovaną — mylinčią motiną. Skaitykite neišmatuojamą meilę tose akyse, stebėkit tą toną ir žvilgsnį, kai prašoksta rūpestis dėl mažiausio jūsų negalavimo. Gyvenime jūs galite turėti draugų, labai meilių draugų, tik niekad neturėsit tos neišreiškiamos meilės ir tokio jautraus begalinio atsidėjimo jums. Niekur to nerasite, ką duoda motina (Macaulay).

2. Motinos meilė! tai žodis, kuris reiškia palaimą (Pollock).

3. Motinos džiaugsmas dėl savo vaiko laimingos ateities

toks kilnus ir įspūdingas, jog niekur gamtoje nerasime tokio džiaugsmo (Richter).

4. Nėra žodžių, kad galėtum išreikšti motinos meilės jėgą, grožį, heroizmą ir didingumą. Ji ne menkėja, kai žmogų apima nusiminimas, bet stiprėja, kai žmogus silpsta, ir pasaulio nykumoj likimas siunčia nenykstančių jos ištikimybės spindulių, kaip žvaigždė danguje (E. H. Chapin).

Vaikai

1. Vaiko ateities lemtis visada motinos darbo vaisius (Napoleonas).

2. Motina savo būstinėj laiko sielos raktą; ir ji yra ta, kuri kala būdo monetas, ir savo jautrių rūpesčių būsimąjį žiaurų laukinį padaro tikru krikščionišku vyru. Čia jos karališkoji karūna, pripažinta viso pasaulio (iš senovės raštų).

3. Vaikai yra tai, kas motinos yra; meiliausio tėvo meiliausias rūpestis negali taip nei širdies paveikti nei gyvenimo sutvarkyti (Landor).

4. Už tai, kas aš esu ar tikiuosi būti, esu dėkingas savo angelui — motinai (Lincoln).

5. Nelaimingas žmogus, kurio dėkingumas savo motinai nėra reiškiamas, kaip visoms kitoms garbingoms motinoms (L. Schafer).

5. Aš norėčiau turėti draugų tokį sūnų, kuris niekad nėra išspaudęs ašarų iš savo motinos akių (Lacretelle).

6. Niekad visiškai neišnyksta sielų nei nurodymai, gauti ant motinos kelių, nei namų pamokos drauge su pamaldumu, nei mėgiamiausios dovanos prie šeimos židinio (Lamennais).

7. Kūdikis pirmiausia maitinamas prie motinos krūtinės, bet jis visada pasilieka prie jos širdies (H. W. Beecher).

Parinko P. Dulakis

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS
JOS VISAD RAŠO TEISYBĘ

Jurgio Baltrušaičio ŽEMĖS PAKOPOS

Šio leidinio keletas egzempliorių dar yra likusių ir galima įsigyti iš vertėjo Jono Valaičio. Leidinys kietai įrištas. Vertinga ir graži dovana švenčių ar panašia proga. Kaina \$1.50. Nedelsiant bus pasiųsta paštu. Rašykite adresu: Mr. Jonas Valaitis, 1507 So. 51 Avenue, Cicero 50, Illinois. Tel.: OL 6-3180.

GRADINSKAS

NEUŽMIRŠKIT

Motinos: Ji Jūsų neužmiršta. Radijus su laikrodžiu — puiki dovana Motinos Dienai.

J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.

FRontier 6-1998

Ligi Kalėdų atdara ir sekmdieniais nuo 11 — 4 val.

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS
JOS VISAD RAŠO TEISYBĘ

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams medžiagų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITWINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

“CHOWAJ SIĘ PAN ZA PANA”...

1863-64 metų sukilimas Lietuvos liaudyje paliko gana blankų įspūdį. Jeigu tas sukilimas ir buvo minimas, tai tik liaudies satyroje, pabrėžiant kurią nors neigiamybę. Tokie išsireiškimai, kaip “turbūt, tavo kailiniai nuo paustanijos” (kas reiškė blogus, nudėvėtus kailinius), arba “dar prieš paustaniją, prieš krakusmetį” buvo vartojami pašiepimo tikslais, apibūdinimui sukilėlių (atseit, lenkų) bailumo ir... kvailumo.

Neseniai Naujienose buvo pakartotas lenkų posakis “Chowaj się pan za pana”, kuris savo laiku buvo taikomas sukilėliams lenkams Džukijoje.

Labai buvo praplitęs ir toks menamas įvykis: Vienas sukilėlių būrys pastebėjęs atjojančius rusų kazokus. Sukilėlių vadas tuoj sušūkęs: “Panowie, na konia i do lasiu”.

Visi sukilėliai šoko ant arklių, išėmus vieną glušą, kuris nesusivokė kas jam reikia daryti. Vadas piktai kreipėsi į jį, kodėl jis komandos neklauso. Sukilėlis teisinosi, kad jis turįs kumelę, o ne arklį, tad ir nežinąs, ką turįs daryti. Vadas iš naujo savo komandą pakartojo: “Czy kon, czy kobyła, wszystko jedno komanda była” (vadinasi, arklys ar kumelė — tai nesudaro jokio skirtumo ir komandos reikia klausytis).

Sukilime, savaime suprantama, daugiausia dalyvavo lenkai. Daugelyje vietų Lietuvoje tas sukilimas ir buvo vadinamas lenkmečiu. Tačiau pravartu atsiminti, jog sukilėlių eilėse buvo ir lietuvių valstiečių. Pvz. Rudinkų Girios pakrastyje esantis grynai lietuviškas Dargužių kaimas davė sukilėliams net keturiolika vyrų. Tie vyrai stėjo į sukilėlių eiles daugiausia dėl to, kad norėjo išvengti tarnavimo rusų kariuomenėje. O tais laikais patekusiems į rusų kariuomenę tekdavo daug metų tarnauti.

Antras dalykas, lietuviai valstiečiai labiau simpatizavo lenkams, nes jie jautėsi jiems giminingi tikėjimo atžvilgiu. Visokie anekdotai ir sukilėlių pašiepimai atsirado vėliau, aišku, rusų puoselėjami.

Apie 1863 — 64 metų sukilimą daug buvo rašyta ir daug dar teberašoma. Ypač daug rašo komunistai, klastodami istoriją (vienpusiškai panaudodami savo leidiniuose istorinę medžiagą), to laikotarpio aprašymuose klaidingai nušvieddami buvusius įvykius.

Komunistai griebiasi apgaulės ir, kaip sakoma, bando “sumaišyti kortas” taip, kad atrodytų, jog Lietuvos liaudis tais metais, rusų tautos padėdama, sukilo, kad galėtų nusikratyti lenkų-dvarininkų jungo. Reikia manyti, kad susovietintoje Lietuvoje ateinančiais metais pasirodys dar daugiau panašios rūšies leidinių, keliančių rusų tautos patarnavimus Lietuvos liaudžiai.

Neliečiant gausios tuo klau-

simų lenkų literatūros, įdomu bus susipažinti su rimtais rusų istorikų darbais, kurių viena galima gauti pasiskaityti iš Pensylvanijos u-to bibliotekos (buv. dr. Šaulio rinkiniai). Tai A. I. Milovidovo knygutė, išleista 1915 metais Vilniuje, remiantis autentiška archyvine medžiaga. Knygutė buvo skiriama rusų karo istorijai ir istorikams. Jis pavadinimas yra: “Perečen bojevych stolknovenij russkich voisk s polskimi povstancami v kampaniju 1863-1864 g. v predelach Severo-Zapadnago Kraja s ukazaniem vremeni, mesta bojov, čislennosti i komandnogo sostava russkich i povstanceskich otriadov, rovno i poter s obeich storon. Sostavil po archivnym materialam A. I. Milovidov, Vilna 1915”.

Čia skaitytojui pateiksiu to darbo santrauką, kurią autorius padėjo tos knygos gale.

Visų karinių veiksnių per tą laiką Vilniaus, Kauno ir Augustavo gubernijose būta 260. Autorius prileidžia, kad susidūrimų skaičius galėjo būti kiek didesnis, nes jis galėjo dokumentuose nerasti pranešimų apie kai kuriuos karo veiksmus. Rusai sukilimo malšinimui į šiaurės Vakarinių kraštų buvo sutraukę ir naudojo (kad ir nepilnus) 69 kariuomenės pulkus (8 gvardijos, 44 pėstininkų, 6 kavalerijos ir 11 Dono kazokų pulkus) ir 19 mažesnių karinių dalinių (artilėrijos, šaulių batalionus, kavalerijos divizionus, parabežio sargybos brigadas, tvirtovių kuopas, invalidų kuopas).

M. N. Muravjovas (Korikas) savo laiške ministeriui Zeleninui suteikė apie dalyvavusios kariuomenės skaičių — 90,00 vyrų. Iš jų mirusių nuo žaizdų ir užmuštų: rusų karių—261, sužeistų 916, patekusių sukilėliams ir nelaisvę ir grįžusių su žaizdomis — 18. To pat Muravjovo patvarkymu šv. Jurgio pravoslavų koplyčioje, Vilniuje, ant 7 įmūrytų marmuro lentų sužymėta: užmuštų — 292, mirusių nuo žaizdų — 111, viso 403. Iš jų karininkų 7 vardai, 396 eilinių vardai.

Lenkų spausdintų šaltinių autorius neturėjo ir todėl turėjo naudoti rusų karininkų pranešimuose pažymėtus skaičius apie sukilėlių nuostolius. Šie pranešimai, jo manymu, netikslūs, nes tas pat būrys, ne tik sumuštas ir išblaškytas, formavosi kartotinais kelis kartus. Taip Narbuto būrys formavosi 10 kartų iš naujo. Tais pranešimais pasiremiant viso šiaurės-Vakariniame Krašte veikė 260 sukilėlių būrių, kurie kartu turėjo mažiausiai 67, 957 vyrų. Bendrai, Milovidovas apskaičiuoja, kad sukilėlių eilėse buvo 77,000 vyrų.

Tais pačiais rusų karininkų pranešimais, lenkų sukilėlių nuostoliai buvo: užmuštų — 5934, sužeistų — 733, patekusių nelaisvėn — 1361. Tai daviniai iš aiškių pranešimų. Be jų, būta pranešimų nepilnų, — ne-

minėta užmuštų, sužeistų ir paimtų nelaisvėn sukilėlių skaičiaus. Tokių pranešimų buvo 45; juose visuose sukilėlių nuostoliai pažymėti 1000 užmuštų ir sužeistų kartu.

Milovidovas rašo, kad, nepaisant palyginamai mažo sukilėlių skaičiaus ir jų žymių karinės organizacijos trūkumų, jie vistiek sudarė tuo laiku karinę jėgą, su kuria malšintojams teko rimtai skaitytis. Tik nedaug būrių buvo vedami eilinių piliečių, gi daugumas buvo vadovaujami rusų ir užsienio karo tarnybos karininkų, o kovotojų eilėse buvo nemažai gerai ginkluotų ir patyrusių šaulių. Disciplinos ir apsiginklavimo trūkumai su kaupu buvo kompensuojami religinio ir tautinio fanatizmo. Savo vadų ir kunigų įkvėpti, sukilėliai laikė sukilimą šventu karu, panašiai kaip magometonys — hazavatą. Prie Semiatičių lenkai sukilėliai, giedodami “Boz coš Polskę”, žjo atakon, nepaisydami į juos atkreiptų patrankų. Semiatičių mūšio paveiktas, malšintojų jėgų viršininkas, gabus rusų generolas Maniuchinas, gerai susipažinęs su sukilimo eiga ir organizacija, rašė šiaurės-Vakarų Krašto viršininkui V. S. Nazimovui: “Aš skaitau reikalinga pranešti, kad sukilimas yra nepaprastai (črezvyčajno) rimtas, kad lenkai kovoja gerai, kad jie jau spėjo susiorganizuoti. Yra būtina iki pavasario visą rusų armiją pilnai paruošti į ilgai trunkantį karą.

Jūsų prakiltybe, šiame taip svarbiame momente, kaip šis, aš drįstu pranešti Jums, kad reikalų padėtis yra rimtesnė, negu apie tai yra žinoma Carui. Pasakykite jam šiuos manojo ištikimo tarno žodžius, kad lenkų sukilimas greit nepasibaigs ir kad dabartinė padėtis reikalauja ant carato rubežių sukoncestruoti žymias karines jėgas. (Maniuchinas už žiaurų sukilimo nuslopinimą Lietuvoje ir Baltgudijoje gavo iš caro valdyti majoratą iš 1800 dešimtinių, ankstyvesnę sukilėlių Jankauskų ir Ratautų nuosavybę Raudonojoje Alovėje, į pietus nuo Alytaus. 1919 metų sausio pirmą dieną šis majoratas buvo iš Maniuchino įpėdinių atimtas, žemė išdalinta mažžemiams, o miškai nusavinti. Rys).

Šią savo santrauką Milovidovas baigia šiais žodžiais: “Paskutiniuose generolo Maniuchino žodžiuose skamba baimė dėl gretimų Europos Vakarų valstybių intervencijos, bet ir šiaip partizaninis karas šiaurės-Vakarų Krašte, kur teritorija yra suskaldyta didelių sunkiai peržengiamų miškų ir pelkių, sudarė malšintojams didelių rūpesčių ir sunkumų, kurinos galėjo nugalėti tik šaunioji rusų kariuomenė, kuriai teko daryti nepertraukiamus žygius ir be poilsio stoti kovon su priešu, kurio jėgos visada buvo didesnės. Rusų kariuomenei kartais teko kovoti ir maršuoti po 3 dienas be apsirūpinimo maistu ir van-

deniu, ir nuolat budėti, kad priešui nepavyktų nuo jų pasprukti-atsipalaiduoti.

Taip kalba oficialūs rusų šaltiniai, paremti dokumentais. Milovidovui iš tikrųjų tenka nemažas nuopelnas už pateiktą istorijai bešališko rašto ir už turėjamą drąsos pripažinti nuopelnų ir priešingai pusei. Vertėtų ir lietuvių visuomenei apie šį sukilimą ir sukilėlius pakeisti ikišiolinę neigiamą nuomonę.

R-ys

LEO'S TEXACO SERVICE
Pilnai užbaigti mechaniški darbai
"rityrusių tepimas ir aliejus
pakeitimas
4951 S. California Ave.
(kampus 50 St.)
Chicago 32, Ill.
Leonas Franciskus, sav.
Tel. GR 6-9555

PASINAUDOKITE PROGA.
Mokykitės būti TV žvaigždė.
Pasiteiraukite apie mūsų duodamas
galimybes besimokantiems. Duodame
pamokas ant įvairių instrumentų.
Specialus išpardavimas.
Gulbransen Pianos & Kimball Pianos
Organs.
EX 7-6821.
FLORIAN BOLSEGA MUSIC FAIR.
4722 Indianapolis Blvd.

For comfort & enjoyment
patronize the
RAMOVA THEATRE
3518 South Halsted
Chicago, Illinois
John Semedalas — Mgr.

Parduodamas vieno savininko
1960 METŲ FORD FAIRLANE,
su visais įrengimais, 6 cilindrių,
prašo \$1325
skambinti Mr. Vytautas Vilniškaitis
VI 7-9087.

BURNSIDE — POILSIO NAMAI
9435 S. Langley — Chicago 19, Ill.
Phone CO 4-2800
24 val. priežiūra sveikstantiems ligoniams ir vyresnio amžiaus asmenims.
Geras maistas, pritaikomas dietinis maistas. Registruotos ir praktikuojančios slaugės.
Lankytojai mielai sutinkami.

**CHICAGO SVARIAUSIAS IR
MODERNISKAUSIAS DARŽAS**
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

MOVING

Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Litanica Avenue
Tel.: FRontier 6-1862

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai — Pilna aprausta
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŽEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA,

1490 kil. AM. 102-7 FM.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10—11 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:00 iki 9:30 val. ryto.

Vakaruškos: pirmadieniais 7 v. v.

Tel.: HEMlock 4-2413

7159 SO. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO 29, ILL.

CHICAGOJE...

(Tęsinys iš 1-^{mo} pusl.)

Tokiu būdu buvo lengviau atsivežti jau turėtus scenos apšvietimo įrankius ir kitą "Atžalyno" turta, — pasakojo vakaro šeimnininkė S. Kelečienė. — Gerokai pavargo vyrukai, kol pagaliau juos visus O. ir V. Trečiokai, irgi atžalyniečiai, atsikvietė Čikagon.

— Ar daug buvusių atžalyniečių čia Čikagoje turite? — užklausa šeimnininkę ir vieną "Atžalyno" steigėjų Vokietijoje Joną Kelečių.

— Yra gražus būrys. Kiek žinau, kituose JAV ir Kanados miestuose jų irgi nemažai randasi. Jeigu mums gerai pasiseks, gal ir juos sugundysime į Čikagą persikelti...

— Atžalyniečių pastangas mes taipgi remiame ir remsiame, — kalbėjo vakaro viešnia iš Montrealio, tenykštė lietuviško teatro grupės vadovė ir gyvoji siela Birutė Pukelevičiūtė. Jos pastatymus (K. Borutos "Baltaragio malūną" ir B. Sruogos "Milžino paunksmę") čikagiečiai ne tik turėjo progos pamatyti, bet ne kartą dar ir šiandien plokštelėse jais gėrisi, kaip ir jaunimui skirtais "Zirginėliais". — Čikaga jau suviliojo mūsų Kazį Veselką ir Viltį Vaičiūnaitę. Rudenį į Čikagą žada keltis ir K. Barauskas.

Birutės Pukelevičiūtės šių metų veikalo jaunimui premiją laimėjęs veikalas "Aukso žąsis", pačios autorės režisuojamas ir yra numatytas pirmuoju atgaivintojo "Atžalyno" pastatymu.

"Atžalynas" buvo įkurtas Vokietijoje, Hanau stovykloje, 1946 metais sausio 29 dieną ir likvidavosi 1950 metais Čikagoje susijungęs su čia įsistėjusiu Lietuvių Teatru. Per tuos kelis savo gyvavimo metus pastatė tikrai nemažą skaičių veikalų: Kazio Binkio "Atžalyną", Antano Gustaičio "Sekminių vainiką", Antano Škėmos "Vieną vakarą", F. Schillerio - Gozzi "Princesę Turadont", Stasio Santvaro "Zvejus", A. Gehri "šeštame aukšte", K. Binkio "Generalinę repetaciją", Moliere "Tariamąjį ligonį", V. Adomėno "Sveti-

mas plunksnas" ir Clifford Odetso "Raketą į mėnulį".

Daugiausia su "Atžalynu" dirbo, jų statomus veikalus režisavo bei teatro studiją vedė režisoriai Jurgis Blekaitis, tačiau po vieną - kitą veikalą yra režisavę: A. Škėma, V. Valiukas (kuris taipgi vieną sezoną dėstė studijoje) ir Stasys Pilka. "Atžalyno" pastatymai lietuvių visuomenės tiek Vokietijoje, tiek čia Amerikoje visada buvo mėgiami ir gausiai lankomi.

— Negalėčiau tiksliai pasakyti, kiek spektaklių suvaidinome, tačiau atsimenu, kad dar Vokietijoje, bene Schvaebisch Gmuendo stovykloje, šventėme šimtąjį. Hanau turėjome ir savo namus nusipirkę. Scenos juose nėturėjome, bet visgi sava pastogė: dekoracijoms pasidėti, repetacijoms ar pamokoms susirinkti, — pasakojo J. Kelečius. — Išvažiuodami perleidome juos Lietuvių stovyklos komitetui.

Atgaivinimo proga už "Atžalyną" taures kėlė, patarimus dėstė, prisiminimais dalinosi gausus būrys šio reikšmingo įvykio liudininkų: šeimnininkė Stasė Kelečienė, Dalia Mackienė, dailininkas Adolfas Valeška, "Draugo" kultūrinio priedo redaktorius poetas Kazys Bradūnas, "Margučio" redaktorius ir radijo valandėlės pranešėjas poetas Algimantas Mackus, aktorius Vytautas Juodka, Leonas Narbutis, Algirdas Antanaitis ir kiti.

Šio jaukaus, pakilioj nuotakoj praėjusio vakaro apvaikavimui Birutė Pukelevičiūtė paskaitė ištraukas iš "Aukso žąsis". Tai itin nuotaikinga, žaisminga, pilna gyvo ir skaudraus humoro, sodriu eiliuotu žodžiu parašyta pasaka - komedija. Daug ką būtų galima apie šį veikalą prikalbėti, tačiau gal geriau dar palaukti jo išleidimo atskira knyga. Gal geriau palaukti atgimusičio "Atžalyno" debiuto, kuris turėtų įvykti šių metų gruodžio mėnesį.

Linkėtina, kad "Aukso žąsis" lemtų "Atžalynui" ilgus ir kūrybingus metus.

Algis Kiršinas

Ką sapnuoja drambliai?

"Miega kaip barsukas", šitas posakis nėra per daug geras palyginimui, nes, pavyzdžiui, žaltys miega daug daugiau, negu barsukas. Žaltys paprastai miega iki vidudienio, pabunda porai valandų ir vėl užmiega iki kito vidudienio. Tuo būdu žaltys nukonkuruoja ne tik barsuką, bet ir triušį, mėgstantį per parą snustelėti su pertraukomis nuo 16 iki 20 kartų.

Kiekvienas gyvis turi savo papročius ir įpročius. Štai tik neseniai sužinota — apie tai vėliau, — kad kai kurie paukščiai miega ore, o kai kurie keturkojai (ar keturrankiai) kas vakarą pasitaiko guolius, kartais net su baldakimu.

Labai nedaug yra tokių sutvėrimų, kurie iš viso nemiega. Mums visiems gerai pažįstama bitė naktį perdirba medų surinktą dieną. Dėl pervargimo bitė neilgai tegyvena. Stebėjimai parodė, kad geras miegas — svarbiausioji ilgo gyvenimo sąlyga. Pavyzdžiui, šuo, negavęs pamiegoti per penkis dienas, stimpa.

Gorilos ir orangutangai miega maždaug taip, kaip žmonės. Bet gorilos — klajokliai. Gorilų šeima nepabūna vienoje vietoje ilgiau, kaip dvi dienas. Gorilos pasitaiko medžiuose tikras platformas, supintas iš šakų ir lianų. Ten miega visa šeima, o šeimos galva —

patinas — miega po medžiu, įsitaisęs baldakimą.

Dramblys ne toks išpaikęs, kaip gorilos. Jei jis neranda apsaugotos vietos, tai miega stovėdamas kur nors po medžiu, palaikydamas savo sunkų kūną iltimis, atremtomis į šakas. Padėtis nelabai patogi, suprantama, kodėl drambliai miega neramiai. Atrodo, kad juos kartais kankina slogutis. Labai dažnai jie ima naktį mauroti. Zoologijos soduose juos nūramina, duodami jiems šieno.

Liūtai miega taip pat neramiai ir garsiai knarkia. Iš miegančių liūtų judesių sprendžiama, kad juos kankina nesmagūs sapnai. Manoma, kad sapnuoja visi inteligentiškesni keturkojai: arkliai, šunys, katės ir galvijai.

Šveicarų ornitologas E. Weltner neseniai nustatė, kad kai kurios kregždės, gražiam orui esant, miega ore. Jos pakyla iki trijų kilometrų ir guli ant besiveržiančių aukštyn oro bangų, kaip ant pagalvių.

Daugelis paukščių miega ant šakų. Jie nenusiverčia, nes juos lyg prikaustytus laiko tam tikra sausgyslė. Bet vėl yra paukščių, nemėgstančių šitaip miegoti. Pavyzdžiui, varnos mėgsta miegoti, tupėdamos ant žemės, bet tik tada, kai jų susirenka gausus būrys.

E. J.

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikataukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: Central 6-5206

Generaliniai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

SIUNTINIUS SIŪSTI | LIETUVĄ GERIAUSIA TIESIOGINIAI
BE TARPININKŲ PER LIETUVIŲ LICENZUOTĄ FIRMA

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Tai viena iš penkių Inturisto, dabar Vniešposyltorgo, firmų, įgaliotų priimti ir siųsti siuntinius į Lietuvą ir SSSR kraštus.

Siuntiniai pristatomi gavėjams Lietuvoje per 6-7 savaites, ir nė vienas siuntinys nebuvo nei užkliuvęs, nei dingęs.

Dabar tik ką gautas leidimas kai kuriems vartotiems daiktams siųsti į Lietuvą licenzuotuose siuntiniuose apmokant muitą čia — būtent:

laikrodžiams, brangenybėms, radio ir foto aparatams, siuвамoms mašinoms, rašomosioms mašinėlėms, muzikos instrumentams, amato įrankiams ir pan.

Taip pat siunčiame standartinius drabužių siuntinius. Pavyzdžiui: 3 kostiumams vilnonės medžiagos \$24.50. Su persiuntimu \$45.00.

MAISTO siuntiniai iš DANIJOS pristatomi gavėjams per 3 savaites.

Dėl informacijos bei nemokamų katalogų prašome kreiptis į:

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

3212 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL. Tel. CA 5-1864

ARBA

MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE

2439 WEST 69th ST., CHICAGO 29, ILL. Tel. WA 5-2737

E. ZUKAUSKAS, M. VELECKAS

Donald Petkus

Anthony Petkus

A. PETKUS & SŪNUS

NAUJA KOPLYČIA

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st Street

(Maplewood gatvės kampas)

GRovehill 6-2345

Townhall 3-2108

Pilnas laidotuvių aptarnavimas, įskaitant karstą ir pasinaudojimą mūsų gražiom koplyčiom, yra nuo \$375.00; \$430.00; \$595.00; \$650.00; \$695.00; \$750.00; \$875.00; \$895.00; \$945.00; \$975.00; \$900.00 ir daugiau. Karstą galima pasirinkti koplyčioje.

GRAŽIOS INDIVIDUALINĖS KOPLYČIOS

Mašinoms pastatyti aikštė.

Lietuviams teikiama šios rūšies aptarnavimas 30 metų.

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Samb! Šviesa Chicagoje.
Redaguoja Rita Kavoliene
Medžiagą siūsti: 622 Nicholas St., Defiance, Ohio

5 METAI

NR. 10 (162)

RAMOJUS VAITYS

PRAPLĖSKIME ŽODINĮ LOBYNĄ

(Tęsinys)

Pažvelkime į gyvulių pasaulį. Gyvūnija yra skirstoma į Vetebrates ir Invertebrates (stuburinius ir bestuburius). Bestuburių svarbiausi klasifikaciniai vienetai: molluscs (minkštakūniai: straigės — snails, geldutės — clams, šliužai — slugs), worms (kirmelės), insects (vabzdžiai: beutė — vabalas, butterfly — drugys, peteliškė; larva, caterpillar — vikšras, pupa — lėlytė), crustaceans (vėžiagyviai), arachnids (voragyviai), centipedes (šimtakojai), echinoderms (dygiaodžiai: sea star — jūražvaigždė, sea cucumber — oloturija). Stuburiniai skirstomi į penkias klases: Fishes — Pisces, Amphibians — Amphibia (Kiaupės arba varliagyviai), Reptiles — Reptilia (ropliai), Birds — Aves (paukščiai), ir Mammals — Mammalia (žinduoliai). Keletas kiaupių: varlė — frog, rupūžė — toad, gonys — salmānder. Keletas roplių: snake — gyvatė aplamai, angis — adder, žalys — viper, constrictor — smauglys, lizard — driežas, turtle — vėžlys (tik ne čerapakas, nes tai barbarizmas), tortoise — želvys.

Kiek ilgesnis bus žuvų sąrašas — nors ir jis gana ribotas dėl to, kad kai kurios Amerikoje dažnai linksniuojamos žuvys lietuviškų vardų neturi, būdamos savaiminės tik šiam žemynui. Europos ir Š. Amerikos žemynams yra bendros šios žuvys (aišku, sąrašas nepilnas): eel — ungurys, cod — menkė, herring — silkė, flounder — plekšnė, salmon — lašiša, vašylas, trout — upėtakis, perch — ešeris, pike — lydis, lydeka, carp — karpis, tench — lynas (kita lyno reikšmė yra technologinė: steel cable — plieninis lynas), crucian — karosas, minnow — rainuotė, sturgeon — stuoras, aršketas, gudgeon — grūžas, mackerel — skumbrija (holy mackerel! — šventoji Skumbrija! — ar ne puikus keiksmas?), loach — slyžys, žemgraužė, stickleback — stėgis, smelt — stinta, char — šalvis, chub — šapalas; paugžlys — ruff, blacktail, šamas — wels, silure, vėgėlė — eel-pout, burbot, mud-fish — vijūnas, vingilis. Įsidėmėkite, kad "shark" yra "ryklis" o ne "šarkis" arba "šarka", nes šarka mūsų kalboje reiškia paukštį, angliškai "magpie".

Kalbant apie žinduolius, gal reiktų pradėti nuo tokių išymybių, dėl kurių kailio ne vie-

na "poniucinka" tiesiog serga ir savo vyrui ramybės neduoda. Sąrašo viršūnėje stovi gerovės simbolis — karalienė "minka", turinti retai kuriam lietuviui težinomą vardą — audinė. Moteriškų madų aukomis tampa dar ir šie žvėreliai: ermine — širmuonėlis, weasel — žebenktis, marten — kiaunė, sable — sabalas, otter — ūdra, beaver — hebras (kitas, beveik nenaudojamas vardas yra "neris": reiškia, Salomėja Neris — Salomie Beaver). Pažymėtina, kad JAV-ių smirdačius "skunk" ir europietiškas šeškas (polecat, fitchew, founart) nėra vienas ir tas pats gyvis — zoologiškai jie tiek giminingi, kiek karvė ir avinas. Šeškas neužtikamas Amerikoje, o "skunkio" nėra Europoje — todėl gal ir būtų leistina "skunk'ą" skanku vadinti. Ežys (hedgehog) taip pat nerandamas Amerikoje, o racoon yra grynai Amerikos gyventojas — keista, bet jam mes turime lietuvišką vardą — meškėnas.

Lietuvoje nerandami žvėrys — daugumai iš jų visiškai neturime savų pavadinimų — yra ir šie JAV-ių "piliečiai": coyote (kojotas, prerijų vilkas), prairie dog, ground hog, ground squirrel, chipmunk, woodchuck, buffalo arba bison (galimas vadinti bizonu arba gal net ir stumbru, nes Amerikos buffalo ir europietiškas išnykęs stumbras labai artini giminės), oposum, porcupine (spygliuotoji kiaulytė). Tačiau turime jau senai pakrikštytus šiuos keturkojus: moose — briedis, elk — elnias, reindeer — šiaurės elnias, deer — stirna, badger — barsiukas, marmot — švilpikas, hamster — šalėnas, shrew — kirstukas, bat — šikšnosparnis, šikšnis, wild boar — šernas. Jūriniai žinduoliai — kai kas juos laiko žuvimis, o ne žinduoliais — irgi nešioja lietuviškus vardus, nors jų mūsų vandenyse ir nebuvo: whale — banginis, seal — ruonis, walrus — jūros vėplys, porpoise — delfinas.

Kadangi paukščių skirčių (skirtis — species) yra daug daugiau, negu žinduolių, jų išminėjimas užimtų bereikalinau daug vietos. Apsiribosiu tik neklasifikuotu išvardijimu kai kurių dažniausiai sutinkamų Š. Amerikos sparnuočių (visi šie aptinkami ir Europoje): robin — raudongurklė, lark — vieversys, cuckoo — gegutė, woodpecker — genys, swallow — kregždė, sparrow — žvirblis, titmouse — zylė,

chaffinch — kikilis, goldfinch — dagilis, oriole — volungė, thrush — strazdas; crow — varna, rook — kovarnis, raven — juodvarnis, krunklys, roller — žalvarnis, magpie — šarka; starling — varnėnas, quail — putpelė, partridge — kurapka, slampa, owl — pelėda (apuokas — great horned owl), eagle — erelis ("aras" poetų kalboje), hawk — vanagas, falcon — sakalas, buzzard — suopis, vulture — peslys.

Iš vandeninių paukščių, greita anties, žąsies ir gulbės, žinomesni yra: kiras — gull, seagull, žuvėdra — tern, naras — diver, kragas — grebe, dančiasnaps — merganser, alka — auk (alka turi dar ir kitą reikšmę — pagoniškoje Lietuvoje tai buvo šventi miškeliai, kulto vietos — nag. sacred grove); ir prie vandens gyveną, bet neplaukioją paukščiai — gandrai (stork), gervė (crane), garnys (heron), tilvikas (snipe), tulžys (kingfisher). Visa eilė užjūrinių, t. y. neeuropietiškių, paukščių turi daugiau ar mažiau tarptautinius vardus, kurių lietuviški variantai yra šie: strutis — ostrich, pingvinas, albatrosas, papūga — parrot, kanarėlė, pelikanas, kondoras, fazanas — pheasant, ibisas.

Reiktų nepamiršti ir augalų pasaulio — svarbiausia, tai pavadinimų tų medžių, su kuriais Amerikoje susiduriame. Daliai iš jų mes neturime savų pavadinimų todėl, kad šie medžiai laisvai neauga Lietuvos gamtoje, pav: cypress (kiparisas), redwood, cottonwood, mahogany, ebony. Kitiems iš jų vartojame tarptautinius terminus, kuriais dažniausiai būna šiek tiek iškreipti moksliniais — lotyniški vardai, pav. palmė, kaktusas agava, alyvmedis, bananas. Europai ir Š. Amerikai bendri medžiai vadinasi taip: alder — alksnis, elder — bezdas, šėivamedis, willow — karklas, gluošnis, plane-tree — jovaras, poplar

— tuopa, ash — uosis, southern wood — diemedis, honeysuckle — skirpstas, yew — kukmedis, tysmedis, elm — guoba, vinkšna, hornbeam — skroblas. Prileidžiu, kad visi moka išsiversti oak, birch, linden, pine, maple (ąžuolas, beržas, liepa, pušis, klevas), bet mažai kam žinoma — nes ties šiais dviem žodžiais net ir kai kurie mūsų žodynai apsirinka — kad spruce yra eglė, o fir — kėnis (Lietuvoje tik parkų medis). Prie spygliuočių (coniferous) dar pridėkim maumedį (larch), kadugį (juniper) ir kedrą (cedar).

Tokie mūsų tautosakoj dažnai minimi medžiai, kaip ieva, putinas, šermukšnis ir žilvytis, nors ir turi angliškus atitikmenis (bird cherry; snowball tree, guelder rose; rowan tree, mountain ash; osier), bet Amerikoje jie labai mažai težinomi. Du labai populiarūs vaismedžiai vadinami iš vokiečių pasiskolintais vardais — tai apelsinas (Apfelsine — Kinijos obuolys) ir persikas — peach (vok. Pfirsing). Pineapple Lietuvoje vadinosi ananasu (skolinys iš prancūzų). Reiktų įgyvendinti moliūgą (pumpkin) vietoj arbūzo ir bastučius vietoj kopūsto, nes abu yra skoliniai iš slavų.

Šią augmenijos "litaniją" norėčiau užbaigti keliais nemediniiais augalais, kurie neretai tenka girdėti čia, Amerikoje. Ar žinojote, kad ivy yra gebenė (arba slanka), garsusis nuodingas augalas hemlock — garlė, mistle-toe — amalas, thistle — dagys, sage — šalavija, dandelion — kiaulpienė, marigold — puriena, peppermint — mėta, marsh-mallow — piliarozė, chicory — trūkažolė, sedge — viksva, heather — viržis, violet — žibutė, sunflower — saulėgraža, reed — nendrė, bulrush — meldas (arba maudas) calamus — ajeras?

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, MAY 12, 1962

skirčių

kaip savaiminis

MENO MOKYKLA CHICAGOJE

(Pasikalbėjimas su dail. Antanu Rūkštele)

Jau kuris laikas žmogus girdi kalbant apie dailininko Antano Rūkštelės organizuotą ir jau įsteigtą meno mokyklą Chicagoje, bet nė vieno žodžio nerandi spaudoje paties steigėjo vardu. Žinodamas jo, kaip nereklaminiio žmogaus, prigimtį, susigundžiau savo akimis pamatyti pačią meno mokyklą ir vieną kitą klausimėlių pateikti pačiam dail. A. Rūkštelei. Ypač, kai tas liečia ne eilinių savaitgalio parengimą, o rimtą švietimo bei auklėjimo reikalą, giliai tikėjau, kad daugiau sužinoti apie pačią meno mokyklą bus įdomu ir plačiau lietuviškai visuomenei.

Prisipažinsiu, ne pirmą kartą lankausi dail. A. Rūkštelės namuose, jo studijoje ir ne pirmą kartą godžiai sotinu save jo kūryba. Kiekvieną kartą randu naujo, didingo — naujų temų, naujų motyvų, plačios skalės spalvingumo ir naujai pradėtų kompozicijų. Apsilankęs į šiuos namus, visada pasijuntu patekęs į kurį nors Lietuvos kampelį, šienapiūtės, rugiapiūtės metą, patekęs į savo žemę tarp savų žmonių. Arba vėl, prieš mane atsiranda paveikslas, visoje realybėje kalbas apie universalinį žmogaus silpnumą, lydimą gobšumo, kitas — niekšingą išdavystę, trečias — samokslą ir t.t. Visos temos aktualios ir amžinos. Mano akys susiduria su mefistofelio akimis, pilnomis ironijos, nihilizmo ir pašaipos. Žmogus — demonas.

— Taip, — šypsodamasis, atsakė dail. A. Rūkštelė. — Žmogus gali būti angelu, jis gali būti ir demonu. Maniškis yra nuodėmingasis angelas, pilnas pagiežos, neapykantos, keršto, suvedžiojimo. Į tamstą žiūri žvėriškoji žmogaus prigimtis.

Atsisėdus prie kavos puoduko, pradėjau klausinėti apie meno mokyklą.

— Dailininke, žinau, kad privatus švietimas, ypač meno, nėra lengvas ir nėra pelningas. Ar tamstai apsimoka gąšinti laiką, jį nuvažiant nuo tiesioginės kūrybos?

— Mūsų gyvenime, vien pinigų matuojant, daug kas neapsimoka. Straipsnius rašyti spaudai irgi neapsimoka, bet mes rašom. Mokytojauti Lietuvistinėse mokyklose taip pat neapsimoka, bet mes mokytojaujame. Dirbti visuomeninį darbą visiškai neapsimoka, o mes dirbame. Kol idealizmas mumyse nemirė, mums viskas apsimoka ir turi apsimokėti. Tik, dėl Dievo meilės, viso to nematuokime pinigų. Mano meno mokykla aukščiausį tikslą turi dvejoją: 1) jaunimui duoti kiek galima daugiau teoretinių ir praktiškų žinių apie tiesą mene ir paruošti techniškai tiek, kad galėtų savarankiškai imtis kūrybinio darbo. Dalis jaunimo nori tik piešti išmokyti, nes susiduria su dideliais sunkumais patekę į universitetus. Kaip žinote ameri-

koniškoje švietimo sistemoje tie dalykai pamiršti. Aš asmeniškai menui teikiu labai didelės auklėjamosios reikšmės. 2) Suaugusiems meno mylėtojams duoti progos pažinti tobulybę mene, praktiškai išprusti piešti, tapyti ir pažinti nors dalį techniškų paslapčių. Dalis jų gali būti dailininkais, dalis turės malonų, kultūringą laisvalaikio užsiėmimą.

— Kokį veidą, jeigu taip galima būtų paklausti, atstovausi šio meno mokykla — klasikinę ar modernistinę?

— Kiekviena rimta mokykla turi išmokyti. Aš negaliu leisti mokiniams "kūrti" abstraktiškai, kol jie nežino kas yra menas ir nepažįsta meno elementoriaus. Taigi, ši mokykla yra akademinė. Iš jos išėję galės dirbti kaip norės.

— Kada mokykla pradėjo darbą ir kada nauji studentai gali į mokyklą įstoti?

— Pamokos prasidėjo š. m. kovo mėn. 1 d. Į mokyklą gali įstoti bet kuriuo laiku. Mokykla veiks ir vasarą, nes yra norinčių pilniau išnaudoti laisvesnį laiką.

— Ar mokykla duoda mokiniams kokias nors mokslo priemones?

— Taip. Mokiniai gauna nemokamai visas piešimo priemones ir įrankius.

— Būtų gera pamatyti pačią mokyklą. Apie jos dvasią daug sužinojau, norisi ir patį kūną pažinti.

Dailininkas, pasiėmęs raktus, iš antro aukšto nuvedė mane į apatinį. Mane nustebino trys dalykai: nepaprastas šviesumas, švarumas ir vėsumas, kuris karštoje dienoje buvo tikra palaima. Čia pamačiau statyvus (molbertus) su pradėtais tapyti mokinių darbais, piešiamus daiktus ir piešinius anglimi. Savo akimis lydėjau rodomus pačius pirmuosius ir paskutiniuosius mokinių darbus. Nereikėjo ir aiškinimų, kad pastebėčiau padarytą pažangą.

Norėjosi su dail. A. Rūkštele dar ir kitais kultūriniais mūsų gyvenimo reikalais pasikalbėti, bet pradėję rinktis mokiniai paskatino baigti mano apsilankymą. Kol pasiekiau namus, turėjau daug laiko susumuoti visą matytą. Pasidariau tokią išvadą: didelį darbą užsidėjo sau ant galvos dail. A. Rūkštelė, bet darbą labai gerą ir naudingą. Apie jo padarytas išlaidas mokyklai patalpas rengiant, šviesas įvedant, mokslo priemones perkant negalvojau, nes, jo žodžiais tariant, nereikia viską matuoti pinigų. S. Tam.

WHITE WAY FLORIST INC.
7149 S. State Street — Chicago, Ill.
Large Variety of cut fresh flowers, plants corsages, funeral wreaths. Special flowers for weddings - anniversaries, birthday, etc. Original creations, reasonable prices.
We deliver flowers all over.
Call VI 6-7149

Skelbkitės "N-nose"

O. W. P.

TREČIAS PRIZAS

— Nesupyk, Irma, — pasakė Maksas savo žmonai ir padėjo šakutę. — bet tavo blynai tokie... tokie... žodžiu, aš negaliu jų valgyti.

— Šitaip? — karingai atsakė Irma. — Jie tau nepatinka! Į juos įdėta visko, ko reikia ir kiek reikia!

— Hm, — sumurmėjo Maksas, — aš manau, kad juose yra visko, ko neturi būti, ir nėra to, ko turėtų būti.

— Maksai! — gailiai sušuko Irma, ir jos akyse pasirodė ašaros. — O aš tiek stengiausi! Viskas pagaminta pagal mamos receptą, o juk ji kas sekmadienį — per keturiasdešimt metų! — kepė blynus! Svečiai mušėsi dėl tų blynų.

— Keturiasdešimt metų... — nuliūdęs pratarė Maksas. — Keturiasdešimt metų...

— Tiek to, — pasakė Irma, — aš, žinoma, negaliu tavęs priversti valgyti, bet aš tau įrodysiu, kad tu nieko neišmanai apie gerus valgius. Aš įro-

dysiu, kad mano blynai labai geri! Tegu sprendžia kiti, svetimi. Aš dalyvausiu valgių gaminimo varžybose, ir, jei mano blynai laimės prizą...

Maksas nusikvatojo ir pabučiavo savo žmoną.

Praėjo dvi savaitės. Kai Irma grįžo iš miesto, Maksas pranešė:

— Čia laiškas tau...

— Ar iš tetos?

— Ne. Dovanok, aš buvau tiek smalsus, kad atplėšiau vošką, nepyk, Irmutė!

Irmutė pabučiavo Maksą ir pasakė:

— Aš neturiu jokių paslapčių, ir tu turi teisę skaityti visus laiškus. Iš ko laiškas?

— Iš valgių gaminimo varžybų vadovybės! — sušuko Maksas ir pamojo laišku.

— Tikrai? — pašoko Irma ir net įkaito. — Ką jie rašo apie mano blynus?

— Jie labai patenkinti, — atsakė Maksas. — Tas laiškas — tai beveik diplomas. Be to jie atsiuntė tau šimtą markių, nes tu laimėjai trečią prizą.

(Nukelta į 9 psl.)

NAUMĖ LIŪNAITĖ

MIELI LIETUVIAI!

Mes, trys Lietuvos dukros — aš, Naumė ir mano draugės Augė ir Skardė — senai ir ilgai gyvenę, bet nepasėję, buvę išvietintos, ilgal ir plačiai klajoję, pastangomis Nado Rastenio, pasiekėme lietuviškąją Čikagą ir viešime "Naujienose".

Mes norime atvykti į jūsų namučius ir papasakoti jums savo šiuropilingus pergyvenimus senovės tremtyje. Iš mūsų sužinosite apie tais laikais esantį Bangpūčio dvarą Baltijos dugne, malonią Ravinę, gervosius Ardėnus, mūsų gimtinę — Žvyrinę, tų laikų Lietuvą ir didingas "Trijų Rožių šventės" apeigas.

Mūsų kelionė į Jūsų namučius, buvusi \$5.00, dabar tik \$3.00. Prisiūdami ar sumokėdami "Naujienoms", 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., leisite mums atvykti ir viešėti pas jus.

Iki mielo pasimatymo,

NAUMĖ LIŪNAITĖ

4³/₄%
Annual rate effective Apr 1, 1962
PLUS!
* PLUS ALL POSTAGE COSTS

We pay AIRMAIL postage both ways. Fill in this coupon, mail with your deposit to open you account. Or check here for pre-paid AIRMAIL deposit forms.

SAN GORGONIO

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

50 So. First St. — Banning, Calif.

* Plus Safety You Can Bank On! Your savings are insured to \$10,000 by an agency of the U. S. Government — Federal Home Loan Bank System.

* Plus Extra Days Of Interest Funds received or postmarked by the 10th of each month earn interest from the 1st of the month. Of course, your interest is the highest — 4³/₄% compounded quarterly.

* Plus History Of Success We have a proud record of 33 years of service — a record that includes higher-than-average reserves and the added protection of membership in Allied Empire, Inc., with assets of \$19,000,000.

SAN GORGONIO SAVINGS & LOAN ASSN. Dept. A.F.L.

50 South First St., Banning, Calif. I want to start earning 4³/₄% PLUS on my savings right away. Please open an account in the name of:

NAME _____ ADDRESS _____ CITY _____ STATE _____

Galima pamatyti "Užsidegusią žemę"

Šiomis dienomis daugelyje mažesnių Chicago kino teatrų eina iš Anglijos įgabentas filmas "The Day, the Earth Caught Fire" (Diena, kai užsidegė žemė). Apie tą filmą Daily News filmų kritikas Sam Lesner labai niūrijoje apžvalgoje sako: "...tas vakaras, kurią aš mačiau "Diena, kurią žemė užsidegė", buvo man klaidus. Jis mane sukrėtė, kaip aš dar nebuvau sukrėstas per 15 metų būdamas filmų apžvalgininku"...

"The Day, the Earth Caught Fire", dabar įvairiuose miestų kinuose rodoma, yra britų gamybos filmas, kuriame pavaiduojamos baisios pasekmės, kai prie šiaurės ir pietų ašigalių tuo pačiu metu pripuolamai įvyko du masyviniai branduoliniai sprogdinimai. Ne vien tai, žemė yra išmušta iš orbitos ir pradeda skristi tiesiai į saulę..."

Antradienio vakarą tas filmas teko matyti Ramovoje Bridgeporte. Tiesą rašo Sam Lesner. Įspūdzio užteks visam amžiui. Žemės prazudymas pavaiduotas baisiai realiai.

Veiksmas vyksta Londone. Gatvėse didelis sujudimas, žmonės demonstruoja vieni prieš atominius bandymus ir už nusiginklavimą, kiti už dar didesnę ginklavimąsi. Daily Express redakcijoje gaunami vis šurpesni pranešimai apie žutbūtinės atomines lenktynes ir abiejose pusėse vykstančius vis didesnius bandomuosius sprogdinimus.

Londoniškiai pradeda stebėtis, kas čia pasidarė, kad vasara tokia karšta. Vieną dieną jau 95 laipsniai, kitą jau 98 laipsniai, ko Anglijos istorija nėra turėjusi. Staiga žmonės pamato kažkokius įvykius saulėje ir po to prasideda baisios audros, tvanos ir paskui neišpasakytą kaltra ir sausra. Pranešimai gaunami, kad pietų ašigalis yra iškrypęs iš savo pozicijos. Gamtos katastrofos didėja, upės, ežerai, vandens baseinai išdžiūvo, žmonės trokšta, gyvuliai žūsta, žemė sudulkėjusi, miestai ir miškai nyksta gaisruose, nebėra vandens jiems gesinti. Žmonės vieni meldžiasi, laukdami mirties, kiti išprotėję kelia organi-

jas. Pagaliau gaunamas pranešimas, kad žemė yra išstumta iš orbitos ir skrenda tiesiai į saulę. Anglijos ministeris pirmininkas savo paskutiniame pranešime bando tautą suraminti, pranešdamas, kad viso pasaulio mokslininkai griebsi paskutinės rizikos — kažkur Sibire išsprogdins didžiausios jėgos vandenilinę bombą. Jie samprotauja, kad sprogdinimas gal prilaikys žemės skridimą į saulę ir pasuks į naują orbitą. Prasidėjo lemtingas laukimas, — minučių ir sekundžių skaitymas. Nulio sekundei artėjant, kiekvienas ruošiasi mirčiai kaip kas išmano...

Šį kartą mokslinė fikcija baigiasi laimingai. Sprogdinimas pasisekė. Žemės skridimas į prazūtį sulaikytas, ji išgelbėta. Bet, jei panašiai įvyktų tikrumoje, taip laimingai nesibaigtų, nes kad ir menkiausias planetos balanso pažeidimas turėtų neapsakomų pasekmių. Tas pats Sam Lesner rašo: "Nesenai mes sudavėme mėnuliui smūgį į nugarą ne branduoliniu sviediniu. Atsitrenkimas nebuvo galimas išmatuoti ir greičiausiai sviedinys sutirpo dar mėnulio atmosferoje, kaip buvo pranešta. Bet jei tati būtų buvęs milžiniškas branduolinis sviedinys ir atsimušęs (į mėnulį) būtų jį kiek pakreipęs, kaip visa tai atsilieptų į žemę? Mėnulis kontroliuoja jūrų atplūdžius ir atoslūgius. Būtume turėję neapsakomus tvanus visai netikėtose vietose!"

Sir Bernard Lowell, žymusis anglų astronomas, užprotestavo prieš JAV ketinimą išsprogdinti birželio ir liepos mėn. tris dideles vandenilines bombas 500 mylių aukštyje. Mokslininkas sako, kad sprogdinimai gali sukurti ir suardyti vadinamąją Van Allen Juostą (Belt), kuri supa žemę tarp kelių šimtų ir 20,000 mylių aukštumoje. O JAV tati darančios, norėdamos ištirti, ar bus galima sunaikinti priešo sviedinius erdvėse, kadangi esama vis didesnio susirūpinimo, jog Sovietų Rusija galinti paleisti satelitą su viena savo didžiausių — 100 megatonų ar daugiau bombų, kurią rusai kada norėtų galėtų išsprogdinti orbitoje... J. Pr.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną:

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 592 pusl.	\$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 pusl.	\$6.00
Prof. Vac. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įrišta, 431 pusl.	\$7.50
Prof. Vac. Biržiška, SENŪJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 pusl. įrišta — \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 pusl., įrišta — \$3.00, minkštais viršeliais —	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 p.	\$5.50
Juozas Liūdžius, RAŠTAI, 250 pusl.	\$3.00
P. Liūdžiuvienė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIŪDŽIŲ, 88 pusl.	\$1.00
S. Michelsonas, LIETUVIŲ ISEIVIJA AMERIKOJE, 297 p. įrišta — \$5.00 minkštais viršeliais —	\$4.00
Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai įrišta 968 pusl., dabar tik	\$10.00

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Telef. HA 1-6100

DR. ANNA BALIŪNAS

AKIU, AUSU, NOSIES ir GERKLĖS LIGOS

PRITAIKO AKINIUS

2858 W. 63rd STREET

Ofiso telef.: PROspect 8-3229

Rezid. tel.: WALbrook 5-5076

Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Tel.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3148 WEST 63rd STREET

Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.

Rez.: 3241 WEST 66th PLACE

Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ CHIRURGIJA

PR 6-1795 arba 312-695-0533.

425 N. LIBERTY ST. R. 25

ELGIN, ILL.

Valandos pagal susitarimą

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON

2434 WEST 71st STREET

Ofisas: HEMlock 4-5849

Rezid.: HEMlock 4-2324

OFISO VALANDOS:

Pirmad., ketvirt. ir penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, antrad. nuo 1-5, treč. ir šeštadienį tiktai susitarus.

DR. JONAS G. BYLA-BYLAITIS

NERVŲ - SMEGENŲ LIGOS, CHIRURGIJA

2737 W. 71st STREET

Valandos: tik susitarus skambinant

GR 6-3409

Ofiso telef.: Virginia 7-0036

Rezidencijos: BEverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Akušerija ir moterų ligos

4157 ARCHER AVENUE

Ofiso valandos:

Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.

Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet.

Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414, rez. RE 7-6867

DR. BR. GAIŽIŪNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET

Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 WEST 63rd STREET

OFISO VALANDOS:

Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.

Treč. ir šeštad. uždaryta.

Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000

Rezid. telef.: GARDens 3-7278

GRovchill 6-1595

Dr. Aldona A. Juška

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ

IR PRITAIKO AKINIUS

Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.

2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šeštadienį tik 10-12.

DR. VL. KAUPAS

VIDAUS LIGOS

(spec. plaučių ir širdies)

756 WEST 35th STREET

(kampus 25th ir Halsted)

Val. vak. 7-9, šešt. 10-2, treč. susitarus.

Ofiso tel. BI 7-0400.

Visada atsilieps tel. 427-0871.

Telef. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th St., Cicero, Ill.

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.

Trečiadieniais uždaryta.

Šeštadieniais 12 — 4 val. popiet.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210

Jei neatsiliepia, šaukite KEDzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4146 SO. ARCHER AVENUE

Val.: kasdien po pietų nuo 12-3. Daily afternoons.

Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad. nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez. PR 6-4732

DR. A. MACIŪNAS

CHIRURGAS

2858 W. 63rd Street

Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet, antrad. ir penktad. 5-8 val. vak.

Ofiso tel.: HE 4-1318 arba RE 7-9700

Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VIDAUS LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET

Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9:00-2:00 p. p.

Trečiadieniais uždaryta.

Ofiso telef.: CLIFFside 4-2896

Rez. telef.: WALbrook 5-3099

DR. P. STRIMAITIS

Bendra praktika ir chirurgija specialiai

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4644 So. ASHLAND

Savaitės dienomis priėmimo valandos 2-4 ir 6-8 val. vak.

Šeštadieniais 2-5 val. vak.

Trečiadieniais ir sekmdieniais uždaryta. Ligonius priima tik susitarus telefonu.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos

Ofisas: 2652 WEST 59th STREET

Tel.: PR 8-1223 arba PR 6-5577

OFISO val.: pirmad., antrad., trečiad. ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET

Ofiso telef.: HEMlock 4-2123

Rezid. telef.: GIBson 8-6195

Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HE 4-2123 nuo 1-8 val. p. p. kasdien, išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.

DR. STASYS ŽMUIDZINAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

EMERGENCY

Staigiai susirgus ar susižeidus kasdien šaukite telefonu:

434-6967.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez. PR 6-4250

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

802 WEST 31st STREET

(kampus Halsted ir 31-os gatvių)

Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p.

Trečiad. ir sekmdieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS

Aparatai - Protezai, Med. Baudažai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.

ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.

2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.

Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.

4455 So. CALIFORNIA, YArds 7-7381

Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.

Valandos: 10 ryto iki 8 val. (trečiad. uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 2 p. p.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

25 metų patyrimas.

Tel.: YArds 7-1829

Pritaiko Akinius

Kreivas Akis

Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė

756 WEST 35th STREET

Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, Treč. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

WALK UP! Look Up! Sign Up!

GROUND OBSERVER CORPS

FALL CIVIL DEFENSE

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

— SATURDAY, MAY 12, 1962

STEBĖTINA ŽMOGAUS NERVŲ SISTEMA

Visos kūno dalys įsakymus gauna telefonogramomis, persiunčiamomis iš smegenų sudėtinga laidų sistema

Kad nervai žmogaus organizme yra telefono laidai, kuriais susisiekiama tarp valdžios įstaigų galvoje ir visų kūno provincijų, tai jau seniai ir gerai žinoma. Tačiau kaip ta gyvo organizmo telefonų sistema veikia, neseniai parodė savo tyrinėjimais Kolumbijos universiteto New Yorke tyrinėtojas dr. David Nachmansohn, viso pasaulio mokslininkų tarpe sukėlus nemažą susidomėjimą.

Kokia stebuklingai komplikuota ta gyvo telefono sistema, kuria iš visų kūno dalių dalelių yra siunčiami raportai smegenims ir perduodami smegenų įsakymai, skaitytojams bus aiškiau iš šio trumpo įvado.

Visas gyvenimas, visa gyvybė kiekvieną momentą yra priklausoma nuo nervų sistemos, nes be jos žmogus (ir visoki kitoki gyvi padarai) būtų niekas kita, kaip sudribęs košelienos maišas arba pamestas mėsos fuitas...

Be nervų žmogus būtų mėsos luitas

Kiekviena akimirka reikalauja iš žmogaus ką nors daryti ir sąmoningai arba racionaliai daryti. Visa mūsų laimė, gyvenimo pasisekimas ir džiaugsmas bei patį gyvybę priklauso nuo to, kaip greitai ir tiksliai mes sugebame reaguoti į sąlygas bei tinkamai pasielgti atitinkamu laiku. Pavyzdžiui, važiuojant automobiliu akys, rankos ir kojos visą laiką turi būti lyg labai susiderinęs muzikos trio, kur dėl vieno kad ir mažiausio tų "muzikantų" disonanso gali su visa mašina ir nuosava galva nuvairuoti į skardį... Joks sportininkas niekada nieko nelaimėtų, jei nesugebėtų tinkamu momentu atspėti palankiai susidarančią situaciją ir ją reikalingu momentu išnaudoti. Negana to, dažnai patys stebimės, kaip tai atsitiko, kad bekrantinčią iš rankų lėkštę pirmiau negu pajutę mes jau kojų keliais esame pagavę arba akis apsaugoję nuo audros genamo krislo spėdami užsimerkti pirmiau nei tą krislą spėję savo sąmonėje pamatyti. Reiškia, kažkur mūsų kūne yra centrinis stebėjimo bokštas, kurs visą laiką budi ir laiku spėja išgirsti, pamatyti, pajusti ir žaibo greitumu reaguoti.

Jokia kūno dalelė nedaro jokio judesio — "protingo" ir prasmingo judesio be nervų sistemos kontrolės. Visiems judesiams yra duodami įsakymai iš galvos, kur dėl kiekvieno judesio sprendimai yra daromi smegenyse. Tarp organizmo "sostinės" ir "provincijų", tai yra smegenų ir jusių (pojučių) organų visą laiką vyksta neapsakomai gyva komuni-

kacija. Kad visa žmogaus oda ir raumenys yra apstatyti nesuskaitomomis armijomis sargų - informatorių bus aišku iš to fakto, kad adatos aštriuoju galu sunku yra surasti tokią vietelę, kurią būtų galima įdurti be skausmo. O kas tas skausmas yra? Tai įdūrimo vietoje pasitaikęs sargas - žvalgas, kuris nervų telefonu pardavė pranešimą į centrinę, o iš ten tuojau buvo išsiųsta žinia, kad toje ir toje vietoje "skauda"! Ta stebėtinoji žmogaus kūno telefono sistema yra jo paties nervų sistema. Ta sistema turi būti pilnoje tvarkoje ir funkcionuoti su didžiausiu tikslumu, kitaip žmogus negalės gyventi. Pamatęs į tave metamą akmenį, — suspėsi pašokti į šalį, gerai; nespėsi — gužą ar net gumbą gausi. Pajutęs per klaidą pirštą į verdantį vandenį įkišęs — skubiai ištrauksi, pasidžiaugsi, bet jei vietoje skubiai pirštą ištraukęs visą ranką įmerkai, tikrai nesidžiaugsi. Nuo tokių momentų labai dažnai priklauso pati mūsų gyvybė. Štai kodėl smegenų centrinė turi niekada nesnausti ir nervų telefonai turi tiksliai funkcionuoti.

Ungurio elektros surado nervų raktus

Pranešimai arba telefonogramos nervų tinklu visiškai taip pat kaip ir telefono sistemoje yra perduodami elektros srovėmis. Žinoma, gyvo organizmo elektra yra visiškai kitokia, negu vario vielų laidais srovenančioji elektra. Gyvame organizme elektros energija gaunama chemiškais reakcijomis. Tad norint gauti supratimą apie nervų veiklą, svarbu yra žinoti, kokie nervų veiksmi tas elektros srovės gamina ir jas tolyn persiunčia. Prieš šimtą su viršum metų chemikas Justus Liebig nustatė, kad jokia gyvybės manifestacija nėra galima be tam tikros cheminės reakcijos.

Beieškodamas geresnių priemonių, kaip "apmarinti" paskiras kūno dalis, kad nejaustų skausmo (lokalinė anestezija), minėtasis dr. Nachman-

(Tęsinsys 10 psl.)

Naujienu administracija turi daug gražių ir nebrangių knygų, kurias galima tik už kelis dolerius įsigyti. Knyga yra geriausias žmogaus draugas, tad ir tu įsigyk bent keletą tokių draugų.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

TREČIAS...

(Atkelta iš 7-to psl.)

Irma ėmė iš džiaugsmo sukotis ir šokinėti po kambarį.

— Trečias prizas! Šimtas markių! Puiku! Matai, mielas, dabar tu gali įsitikinti. O, jie ten jau šiek tiek nusimano apie tai, kas gera! Dabar jau ir tu mokėsi įvertinti mano meną!

— Hm, — sumurmėjo Maksas.

— Kas čia per "hm"? — pasipiktino Irma. — Specialistų nuomonė, manau, reiškia daugiau, negu tavo.

— Tai teisybė, — pertraukė Maksas. — Bet atrodo, kad tavo blynai buvo nugabenti į kitą varžybų vadovybės skyrių. Štai ką jie rašo: "...ir mes nutarėme trečiojo prizo laimėtoja paskelbti ponį Irmą N. už labai patogių ir nedūžtamų lėkštūčių išradimą".

Vertė E. J.

JEI NENORI ATSILIKTI NUO PASAULIO ĮVYKIŲ - SKAITYK "NAUJIENAS" - JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

VACLOVO BIRŽIŠKOS KNYGOS

"Naujienose" galima gauti šias prof. Vaclovo Biržiškos liuanistines knygas:

1. Senųjų lietuviškų knygų istorija, I dalis, 208 psl. \$2.00
kietais viršeliais \$3.00
2. Senųjų lietuviškų knygų istorija, II dalis, 226 psl. \$2.00
kietais viršeliais \$3.00
3. Aleksandrynas, senųjų lietuvių rašytojų, rašiusių prieš 1865 m., biografijos, bibliografijos ir biobibliografijos, I tomas, 431 psl., kieti viršeliai \$7.50
4. Praeities pabiros, rinkinys straipsnių iš Lietuvos praeities, 352 psl., kieti viršeliai \$6.50

Čia suminėtas knygas pasiūsiu paštu, jei nurodytas pinigų sumas čekiu ar Money Orderiu pasiūsiu tokiu adresu:

"NAUJIENOS", 1739 So. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILLINOIS, USA.

Visiems siunčiantiems DOVANŲ SIUNTINIUS Į SSSR

Keleto paskutinių mėnesių būvyje mes pastebėjome, kad žymus klientų skaičius pradėjo siųsti siuntinius per mūsų firmą, nors mūsų nuolatinių klientų sąrašuose jų iki šiol nebuvo.

Išaiškinę reikalą, mes nustatėme, kad šitie siuntėjai mėgino siųsti per kitas firmas ir patyrė įvairių sunkumų. Jų siuntiniai būdavo gražinami ar dėl nevykusio dokumentavimo ar dėl kitų taisyklių bei nuostatų sulaužymo.

Todėl mes norime pranešti visiems siunčiantiems dovanų siuntinius į SSSR, kad Globe Parcel Service, Inc. dirba šioje srityje jau ilgiau, kaip 28 metus, ir nė vienas iš išsiųstų siuntinių nebuvo gražintas, nebent jei buvo nurodytas netikslus adresas arba gavėjas buvo miręs.

Mes dabar ir ateityje — kaip kad darėme tai per 28 metus — su rūpestingu dėmesiu išsiūsiu kiekvieną siuntinį ir aptarnausime kiekvieną klientą. Mes išpėjame visus siuntėjus, kad neeksperimentuotų su neturinėiomis įgaliojimų firmomis ir patariamie saugumo ir greitumo sumetimais kreiptis į firmas, panašias į mūsų ir įgijusias garbingumo ir gero patarnavimo reputaciją per ilgesnį, kaip šimtmečio ketvirtis, laikotarpį.

Jūs galite nugabenti patys arba nusiųsti paštu savo siuntinius į bet kurį mūsų skyrių, kurių sąrašas pateikiamas žemiau, ir jūsų siuntiniai bus tuojau išsiųsti ir pristatyti 5 ar 6 savaitių būvyje.

Globe Parcel Service, Inc. 716 Walnut Street, Philadelphia 6, Pa.
Globe Parcel Service, Inc. 48½ East 7th Street, New York 3, N. Y.
Globe Parcel Service, Inc. 263 Market Street, Newark 2, New Jersey
Globe Parcel Service, Inc. 4102 Archer Avenue, Chicago 32, Illinois
Globe Parcel Service, Inc. 6446 Michigan Avenue, Detroit 10, Mich.
Globe Parcel Service, Inc. 390 West Broadway, So. Boston 27, Mass.
Globe Parcel Service, Inc. 683 Hudson Avenue, Rochester 21, N. Y.
Globe Parcel Service, Inc. 346 Third Avenue, Pittsburgh 22, Penna
Globe Parcel Service, Inc. 1313 Addison Road, Cleveland 3, Ohio
Globe Parcel Service, Inc. 3216 Sunset Blvd., Los Angeles 26, Calif.
Globe Parcel Service, Inc. 3206 Eastern Avenue, Baltimore 24, Md.

Taupykite per pašta.
APMOKAME VISAS PASTO
IŠLAIDAS
FIRST FEDERAL SAVINGS &
LOAN ASSOCIATION

Auk ir gauk aukštesnius dividendus mūsų 49-toje Valstybėje — Aliaskoje. Visos santaupos apdraustos. 4,75% pridėdama kiekvieną pusmetį. Kiekviena sąskaita iki \$10,000 yra apdrausta. Mes esame narys F.S.L.I.C. fondo. Pinigus atsiuntusiems iki mėn. 10-to; procentai mokami nuo mėn. 1-os dienos.

FIRST FEDERAL SAVINGS &
LOAN ASSOCIATION
ANCHORAGE, ALASKA

First Federal Savings & Loan Assn.
125 5th Avenue, Anchorage, Alaska
Funds enclosed \$.....
Please send additional information
NAME
ADDRESS
CITY ZONE STATE
Dept. AFN

Jeigu nori sužinoti naujausias ir tikriausias žinias, kas dedasi pasaulyje ir okupuotoje Lietuvoje — skaityk dienraštį "Naujienas".

STEBĖTINA...

(Tęsinys iš 9-to pusl.)

sohn'as dar 1937 metais pradėjo daryti eksperimentus su elektrinėmis žuvmis, kurių tarpe ypač vertingi tam tikslui pasirodė pavojingieji Amazonės upės unguniai.

Tie unguniai užauga iki pusantro jardo (apie sieksnį) ilgumo ir gali suduoti elektrinius smūgius iki 600 voltų įtampos! Nemaža žmonių yra žuvę nuo tų ungunių. Bet geromis guminėmis pirštinėmis apsėmus, juos galima be jokios baimės imti į rankas. Kitos, kad ir žymiai mažesnės elektrinės jėgos žuvis, yra Viduržemio jūros "torpedos" ir Nilo upės katžuvis, kurios išvysto elektros smūgius iki 100 voltų.

Tų žuvų elektriniai organai ir žmonių nervai veikia tuo pačiu principu. Kaip tose žuvyse, taip žmonėse elektros srovės yra iššaukiamos panašiais cheminiais pakitimais. Kiekviena elektrinės žuvis "elektrinio organo" celė (naryvelis, ląstelė) pagamina maždaug po vieną dešimtadalį volto, lygiai tiek pat, kiek pagamina mūsų nervų celės. Skirtumas tik tas, kad elektrinis ungunys turi maždaug po 6000 tokių celių, "suvertų" vienoje serijoje, kaip kokioje voltos kolonoje. Tai ir išaiškina, kodėl ungunys gali išvystyti tokios jėgos įtampą. Elementariai vyksmai kaip žmogaus, taip elektrinio ungunio celėje yra tokie pat, tik ungunio pagaminami žymiai didesni elektros kiekiai palengvina tyrimtojai darbą. Šio proceso tarpininkas (raktas) yra *cholinolinas*. Štai, kokia to *cholinolino* rolė organizmo telefoninio susisiekimo sistemoje:

Kaip žinia perduodama nervų telefonais

Sakysim, pajunti, kad iš rankų išslydo lėkštė ir impulsas paskatina ją pastverti, kol ne-

nukrito ant žemės; arba, nejučiomis užmyngęs aštrų akmenuką, pajunti kojoje skausmą. Štai kokia serija reakcijų prasideda:

Staigus suerzinimas (lėkštei iškritus arba akmenukui koją įdūrus) tuo pačiu momentu atpalaiduoja mikroskopinę dalelytę chemikalą acetylcholino, kurs nervo viduje yra laikomas prie baltymų molekules prikaltintas. Vos tik atsi palaidavęs acetylcholiną tuoj susijungia su kita baltymų - proteinų medžiaga, kuri yra tam tikslui sukrauta nervo vidaus "pasieniais". Tos baltymų - proteinų molekules yra lyg kokie saugumo užraktai (spynos), kurie laiko nervų sienelės uždarytas ir užrakintas. Gi acetylcholiną atlieka raktų pareigas, kurs tuos užraktus, reikalui esant, vienam momentui atidaro. Kai tai atsitinka, tada tas "raktas" nervo sienelės raktą atidaro, į nervo vidų įskrenda elektra pakrauti natrijaus (natriumo) atomai - ionai, kurie jau laukė progos, iš nervo lauko pusės susirinkę. Natrijaus atomai įsigavę į nervą yra "reikalingi" vietas, ir vietas pasidaro išmesdami iš nervo vidaus kalijo (kaliumo) atomus - ionus. Ionai yra savotiški bėgikai - telefonogramų nešikai, kurie mažytes elektros sroveles nervu perneša trumputėmis distancijomis.

Nervo sienelių durys, kurias acetylcholiną atrakina, pasilieka atdaros tik per kokią dešimt - tūkstantinę sekundės dalelytę. Tada patį acetylcholiną čia pat sunaikina tam tikras fermentas, vad. *cholinesterase*. Visas veiksmas yra atliekamas su jokiam protui neįsivaizduojamu greitumu - per trisdešimt - keturiasdešimt milijoninę vienos sekundės dalelytę!... Acetylcholiną sunaikinus, baltymų molekules vėl uždaro ir užrakina nervo duris, kad joks ionas iš lauko pusės nebeįeitytų.

Tuo būdu pagaminto elektros srovės impulso užteko "te-

lefonogramai" nunešti nervo kanalu vieną mažytį tarpelį. Tas impulsas atpalaiduoja kintą acetylcholino junginėlį, ir procesas pasistumėja dar vieną mažytę distanciją tolyn tol, kol pranešimas ar įsakymas pasiekia adresatą! Kaip greit ta mikroskopinių impulsų sistema nervų linijomis perduodamos žinios tarp jusnių ir smegenų, bus aišku iš to, jog per vieną sekundę tie impulsai nubėga daugiau nei šimtą metrų. Lyginant su moderniais greičiais, galima įsivaizduoti lėktuvą, skrendantį po 400 kilometrų per valandą.

Atradimo nauda — vaistai prieš skausmą ir nuodus

Visa tai buvo ištirta ir per eilę metų kantriai išbandyta ne taip sau dėl žingeidumo, bet norint rasti priemones, kaip "apmarinti" skausmą, tai yra kaip užkirsti jasmams kelią perduoti centrui galvoje pranešimą, kad kur nors skauda, sakysim dantį traukiant.

Nustatyta, kad acetylcholiną neperduoda nervų impulsus. Jis tik iššaukia elektros sroveles, o tos jau "telefonogramą" toliau perneša.

Buvo ištirta, kad skausmą "užmušančių" chemikalų (vaistų) prokaino arba novokaino (Procaín ir Novocain) molekules yra padarytos iš visiškai panašių "plytų" kaip ir acetylcholino. Prokaino ir novokaino molekules kaip ir acetylcholino įtinka į proteino užraktą, bet jo negali atidaryti, todėl yra tuo naudingos, kad jos užstoja vietą tikrajam raktui - acetylcholinui ir šis nebegali skausmo impulso toliau perduoti. Tuo būdu pavyko išaiškinti, kokiū būdu anestezijos vaistai, tokie kaip novokainas veikia nervus, atimdami skausmą. Žinant tų nervų telefono sistemos chemikalų sudėtį, dabar yra daug lengviau ieškoti, surasti ir išbandyti įvairius naujus skausmą mažinančius ar pašalinančius medikamentus. Negana to, šiuo

pačiu keliu einant, daromi sėkmingi bandymai surasti vaistus ir antidotus prieš įvairias nervų ligas, net prieš nervų nuodus.

Ištirus kito aukščiau minėto nervų chemikalą — fermento cholinesterases savybes, to paties dr. Nachmansohno bendradarbiams 1956 metais pavyko išrasti ir išstbulinti stiprius antidotus (vaistus) prieš nervų nuodus, pavadintus trimis raidėmis PAM. Išbandant su gyvuliais, jie buvo atgaivinti ir pasveiko po to, kai buvo apmarinti nervų nuodais, daug kartų stipresniais, negu reikalinga tokiam gyvuliui numarinti. Vokietijoje, Goettingene, jau išbandyta ir su žmogumi. Su PAM pagalba buvo išgelbėtas vienas daržininkas, kuris per klaidą buvo išgėręs mirtiną dozę augalams purkšti nuodų E 605. J. Pr.

Gegužės mėnesio IŠPARDAVIMAS

NAMŲ RAKANDŲ,
TELEVIZIJŲ, PEČIŲ,
REFRIGERATORIŲ

ir

AUKSINIŲ DAIKTŲ
LAIRODKELIŲ,
DEIMANTŲ

PAS BUDRIKĄ

PIGIAU KAIP KITUR.

Lengvais
išsimokėjimais

- 3 dalių miegamojo kambario setai nuo \$89.00
- 4 dalių miegamojo setai nuo \$139.00
- 2 dalių svečių kambario setai nuo \$89.00 iki \$400.00

KARPETAI, VIRTUVĖS SETAI,
PEČIAI, ŠALDYTUVAI,
SKALBIMO MAŠINOS,
MATRACAI, TELEVIJOS,
LIETUVISKOS PLOKSTELĖS.

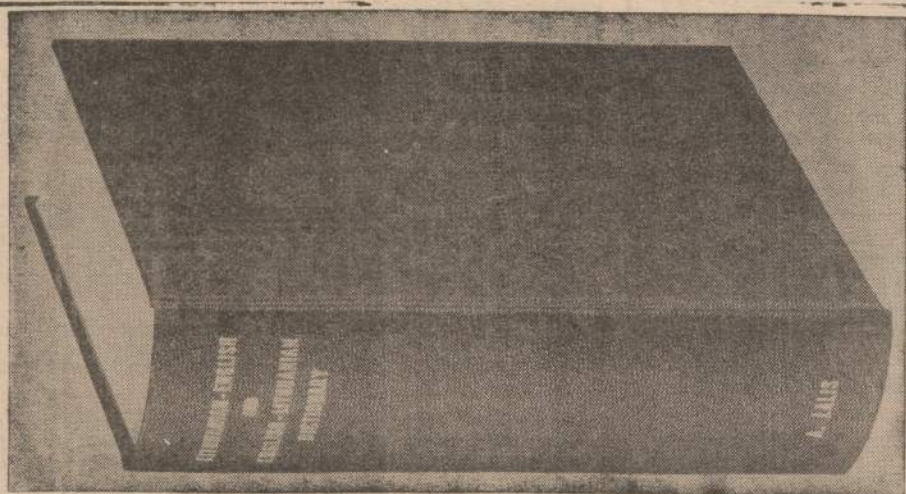
BUDRIK FURNITURE

3241 S. Halsted St.
Calumet 5-7237

Atdara pirmad, ir ketvirtad, iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais 11-5.

Budriko radijo programos sekmadieniais iš stoties WHFC, 1450 kil. nuo 2 iki 2:30 val. po pietų.

GERIAUSIAS ANGLŲ KALBOS ŽODYNAS

A. Lallo Angliškai-lietuviškas ir Lietuviškai-angliškas žodynas yra plačiausias apimties ir praktiškiausias iš visų iki šiol išėjusių žodynų.

Kito tokio plataus ir išsamaus žodyno artimu laiku nenumatoma išleisti, 1256 pusl. Abi dalys vienoje knygoje, įrištas stipriuose kietuose viršeliuose Kaina \$14.

Siųskite čekį arba money orderį:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

10 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, MAY 12, 1962

H. Knoedler

PAGUODA

Hugo pažiūrėjo į laikrodį. Ne, ji jau nebeateis. Kvaila padėtis. O juk ji šventai buvo pasizadėjus ateiti. Ir ateiti sutartu laiku.

— Sveikas, Hugo! — sušuko Rudolfas iš tolo ir perėjo per gatvę. — Ką tu čia veiki?

— Tiesą pasakius — nieko, — sumišęs atsakė Hugo.

— Ak, vad'nasi, vėl kažkas tave apgavo ir neatėjo? — Rudolfas gerai pažino savo draugą.

— Galima ir šitaip apibrėžti šią kiaulystę — atsakė pasipiktinęs Hugo.

— Štai kodėl aš liksiu viengungis! — pajuokavo Rudolfas. — Bet nenusimink, Hugo, rasi kitą, aš tave pažįstu.

— Bet ji tokia graži ir elegantiška, — liūdnai pasakė Hugo. — Ir jos akys reiškė tokį ištikimumą...

— Čia tavo nelaimė, Hugo, — pamokančiu tonu pasakė Rudolfas. — „Ji“ visada turi būti labai graži, elegantiška, ištiki, protinga, žodžiu turi turėti daugybę sunkiai suderinamų savybių. Na, viso geriausio!

Rudolfas nuėjo savo keliais, o Hugo stovėjo, kramtė lūpą ir dairėsi. Gal Rudolfas teisus, bet ar jis, Hugo, per daug reikalauja iš savo būsimosios? Staiga Hugo kruptelėjo: pro jį važiuo naujutėlis mėlynas automobilis. Na, kas čia nepaprasto? Bet greta šoferio sėdėjo „ji“! Ne ta „ji“, kurios jis be reikalo čia laukė, bet kita, daug geresnė „ji“. Hugo matė „ją“ tik vieną akimirka, bet tos akimirkos užteko: jis pamiršo apgavusią jį „ją“, ir jo širdis suliepsnojo nauja meile. Čia buvo jo tipas! „Jos“ veidas turėjo nežemišką grožį, puikių plaukų bangos krito ant pečių. Gal „ji“ — tik pardavėja, bet kaip ten bebūtų, „ji“ — tobulybė!

Paskui „ją“! Greit! Hugo šoko paskui mėlynąjį automobilį, dairydamasis taksio.

— Sveikas, Hugo! — išgirdo jis „jos“, tos „jos“, kurios jis laukė, balsą.

— Sveika, sveika ir sudie! — iš mandagumo sušuko Hugo ir ėmė bėgti.

„Ji“ — pavėlavusi „ji“ — spėjo tik pastebėti, kad Hugo pamojo taksio, išoko į automobilį ir nuvažiuo.

Hugo liepė šoferiui važiuoti paskui mėlynąjį automobilį.

— Kam? — kvailai paklausė šoferis.

— Tai ne jūsų reikalas! — atkirto Hugo, — tik važiuokite greičiau!

— Ar jūs policijos valdininkas? — vėl paklausė šoferis. Jis buvo perskaitęs nemažai kriminalinių romanų.

— Štai anas automobilis! — sušuko Hugo. — Nepralenkite jo, bet ir neatsilikite!

— Klausau, pone inspektoriau, — pagarbiai atsakė šoferis.

Hugo atsilochė ir nusisypsojo. Štai, kaip turi elgtis tikras vyras! Su anąja „ja“ baigta, tegu neveluoja. Bet kur gi va-

UNITED PRESS - NAUJIENŲ Photo

Prezidento Kennedy žmona Jacqueline dalyvavo Kongreso narių žmonių priešpiečiuose, kurie buvo serengti Sheraton Park viešbutyje, Washingtono. Nuotraukoje (viršuje) ji yra kartu su Mrs. Johnson, viceprezidento žmona.

H. Simpson

Pasiaukojimas mylint

Pas turtuolį Brenką buvo daug svečių. Milžiniškas parkas mirgėjo įvairių spalvų lemputėmis. Verandoje stovėjo pats Brenkas ir kalbėjosi su jaunu inžinierium Manfredu Burgheimu. Čia pat stovėjo Brenko dukterė, gražuolė Izabelė ir nekantriai laukė neįdomaus pasikalbėjimo pabaigos.

„Visi žiūri į mane ir žavisi“, — galvojo Izabelė, — „tik tas Burgheimas apsimeta nematęs manęs. Kam jam priverkė kaip tik šiandien kalbėtis su tėvu apie gamybą ir dar apie kažką, ko aš visai nesuprantu. O gal neapsimeta, gal jis iš tikrųjų visai manęs nepastebi? Nejaugi jis nemato, kad aš graži ir kad aš...“

Brenko žodžiai grąžino mergaitę į tikrovę:

— Jūsų idėja tikrai puiki, pone Burgheimai! Mudu smulkiu aptarsime viską rytoj, o dabar dovanokite: aš turiu

žiuoja tasai mėlynasis automobilis? Kodėl taip toli? Juk čia jau prasideda miesto dalis, kur vien tik krautuvės ir įstaigos. O skaitiklis jau rodo lokią sumą, kokios Hugo dar nėra tekę mokėti už važiuojamą taksio. Na, pagaliau! Mėlynasis automobilis sustojo ties milžiniška moteriškų rūbų krautuve.

— Sustokite čia! — sušuko Hugo ir su širdgėla sumokėjo stamboką sumą.

Mėlynojo automobilio durys atsidarė, šoferis išlipo, apėjo aplink mašiną, atidarė kitas duris ir... čia Hugo išsijūjo ir ilgai stovėjo, kaip pritrenktas: šoferis ištempė iš automobilio medinį manekoną nežemiško grožio veidu ir dingo krautuveje. Verte E. J.

grįžti į šeimnininko pareigas! „Pagaliau!“ — pagalvojo Izabelė ir ryžtingai pasakė.

— Eime, pone Burgheimai! Pasikilnokime po ežerą, naktis tokia graži...

Juodu nusileido taku prie nedidelio ežero. Burgheimas atsisėdo prie irklų, ir valtis švelniai pajudėjo. Mėnesienoje spindėjo lyg s' dabras ežero paviršius, o Izabelės perlų vėrinys paslaptinai žėrėjo.

— Juk mudu geri draugai, — šyptelėjus pasakė Izabelė, truputį ironiškai, — ir aš seniai noriu duoti jums nevisai kuklų klausimą: pasakykite, ar jūs galėtumėte kada nors įsimylėti? Ar galima visame pasaulyje rasti moterį, kurią jūs tikrai mylėtumėte?

— Keista, — atsakė Burgheimas, — tokį pat klausimą aš norėjau duoti jums, panele Izabele.

Izabelė nieko neatsakė, jos ilgi lankstūs pirštai žaidė perlais.

— Tikra meilė nebijo aukų, — tęsė Burgheimas. — Bet aš negaliu įsivaizduoti, kad Jūs sugebėtumėte paaukoti ką nors, kad ir tokį nieką — palyginus su meile — kaip jūsų perlų vėrinį.

Visa tai buvo pasakyta kiek ironiškai, bet Izabelė, lyg išsigandus, atšė vėrinį ir staigiu judesiu metė jį į vandenį.

— Ar tikite dabar? — sušnibždo ji ir nedviprasmiškai pridūrė: — Žinoma, jei šitokios aukos reikalauja iš manęs mano mylimas.

Po vestuvių Manfredas paklausė:

— Ir tau negaila perlų? Izabelė priėjo prie sieninės spintos, atidarė ją ir išėmė pilną dėžutę. Mėlyname švelniame aksome gulėjo puikių, pasakiškų perlų vėrinys.

— Vėrinys perbrangus, kad

KAS NAUJO SPAUDOJE

Lietuvos tyrimo institutas (Lithuanian Research Institute) išleido informacinį leidinį apie Lietuvos kovas dėl laisvės — Guerilla on the Amber Coast, K. V. Tauro vykusiai suauštą. Leidinys 110 puslapių, techniškai gražiai sutvarkytas, geras popierius. Išspausdintas Voyages Press.

Angliškai kalbantiems geras informacinis leidinys. Gal kiek daugiau žinių buvo galima įdėti ir apie pagrindžio veiklą Lietuvoje vokiečių okupacijos metais.

Knygos pabaigoje įdėti Lietuvai istoriniai metai ir bibliografijos skyrelis. Čia nurodyti tie šaltiniai, kurie panaudoti tą knygą rašant.

Toji knyga gera dovana anglų kalbą vartojantiems mūsų bičiuliams.

Kas tokius bičiulius turi, tiems pravartu tą gražiai išleistą knygą įteikti.

Bet ir mums patiems toji knyga bus naudinga, ypač tiems, kurie apie tai iš kitų šaltinių neturėjo progos susipažinti su Lietuvos pagrindžio veikla perito pasaulinio karo okupacijų metais.

Išėjo iš spaudos The Baltic Review Nr. 2 š. m. kovo mėn.

Jame gausu įvairios medžiagos iš Pabaltijo valstybių praeities ir iš dalies dabartinio gyvenimo.

Iš lietuvių autorių šiame numeryje savo straipsniais pasirodė V. Sidzikauskas — Baltic Anniversaries, V. Rastenis — Taxing the Balts ir A. Trimakas — The Lithuanian Independence Day.

Tenka nūgrįsti, kad H. Tautvaišienės — Tautų kapinynas Sibiro tundroje turi didžiųjų pasisekimą ir LSS Literatūros fondas jau rūpinasi jos antra leidimu.

St. Kairio atsiminimų antrąsias tomas baigiamas redakciniai sutvarkyti ir prasidės jo spausdinimas. Atsiminimų antrasis tomas apima Lietuvos valstybės atstatymo metus. Jis daug įneš šviesos ir į mūsų netoliną praeitį.

St. Kairys dabar jau renka medžiagą trečiam savo atsiminimų tomui — Lietuvos nepriklausomybės metų. Darbas jau įpusėtas.

VI. Požėlos, mirusio Australijoje, atsiminimų sąsiuvinys gautas iš jo dukters ir ruošiamas spaudai. J. Vlks.

Ji galima būtų dėvėti, ypač, kai kokios nors iškilmės vyksta lauke. Aną vakarą aš įmečiau į vandenį vėrinio imitaciją, bet...

Izabelė nutilo.

— Bet?

— Bet jei iš tikro būtų reikėję įmesti situos perlus, aš būčiau nė sekundės nesvyravus! Verte L. U.

P. Eckstein

Jaunystės draugas

Mažytis pražilęs žmogelis su apšepusiu portfeliu po pažastim jau buvo pralenkęs mane, bet staiga sustojo ir atidžiai pažiūrėjo į mane pro savo stiprius akinius plieniniais rėmais.

— Dieve mano, — sušuko jis, — Benedekas. Senasai drauge! Tai kokio staigmena! — Jo veidas nušvito, ir jis stipriai suspaudė mano ranką. — Papasakok gi, kaip gyvuoji!

— Na, ką čia gali papasakoti, — atsakiau aš, — gyvuoji šiaip, vidutiniškai. Bet skystis negalima.

— Tai jau ir puiku! Man malonu tai išgirsti. Deja, aš negaliu pasigirti, kad man būtų nors vidutiniškai sekėsi.

— Kodėl? — pasiteiravau aš.

— Kodėl? — pakartojo jis. — Juk žinai, aš niekad neturėjau laimės. Bet tu, tu gimęs po laiminga žvaigžde! Na, tiek to. Šiaip taip keliauju šios sąsary pakalnės takais.

— Ar vedęs? — paklausiau aš.

— Vedęs, bet mano vedybų istorija irgi liūdna. Ar atsimeni, tai buvo mano tikroji meilė... atsimeni, Veronika... Bet aš vedžiau kitą... komerciniais sumetimais. Tiesa, po to, kai Veronika įsimylėjo į kitą. Man buvo baisu likti vienišam.

— Suprantama, — įsiterpiau aš.

— Taigi, — pasakė jis, — ir dabar aš turiu tris dukteris. Vyriausioji dabar jau turi aštuoniolika metų, ir nėra reikalo pasakoti, kiek čia išlaidų. Aš jau dvidešimt metų tarnauju elektros įmonių kompanijoje, bet juk tu žinai, kas ten per išnaudotojai ir lupikai. Bet ką gi padarysi, reikia kentėti, ypač, kad aš jau beveik ištarnavęs pensiją.

— Žinoma, pensija, — vėl įterpiau aš du žodžius.

— Na, tiek to, nekalbėkime apie tai. Geriau papasakok man apie save. Ar vedęs?

— Vedęs ir turiu du vaikus, sūnų ir dukterį.

— Tai puiku! Sūnus ir dukterė — tai ne trys dukterys! O materialiai?

— Na, automobilio aš vis dar negaliu nusipirkti, bet šiaip taip stumiuosi...

— O sveikata?

— Pusė bėdos. Žinoma, aš jau nebejaunuolis, bet tuo tarpu niekuo nesiskundžiu.

— Žinoma, žinoma! Meteliai bėga, ir niekas nejaunėja. Bet tu išrodai puikiai.

— Ačiū už komplimentą. Tu taip pat beveik nepasikeitęs.

— Beveik nepasikeitęs! — su pašaipu suriko jis. — Kai pagalvoji apie gerus senus lai-

kus... ką čia bekalbėti. Dieve mano, ar atsimeni, kaip smagiai praleisdavome vakarus?

Jis patapšnojo man per petį, pasižiūrėjo į laikrodį ir sušuko:

— Benedekai, būtų malonu ilgiau pasišnekėti, bet, matai, aš skubu tarnybos reikalais. Mudu turim būtinai susitikti ir pasikalbėti, prisiminti senus laikus, išgerti po stikliuką...

Štai pasižymėk mano telefono numerį. Na, ne mano, o mano įstaigos, bet tai nesvarbu, aš beveik visada ten. Šiandien — išimtis.

Aš pasižymėjau numerį. Mudu širdingai paspaudėme rankas ir atsisveikinome.

Žinoma, aš iš karto būčiau galėjęs pasakyti jam teisybę: kad aš visai ne Benedekas, kad aš jį matau pirmą kartą savo

gyvenime, kad jis palaikė mane savo senų draugu, o kad iš tikrųjų mudu visai nepažįstami. Bet kam? Jei jis būtų sutikęs tikrąjį Benedeką, tai juk nė vienas jų pasikalbėjimo sąkinys nebūtų buvęs kitoks, negu kad buvo dabar. Ir tikrasis Benedekas nebūtų jam paskambinęs, kaip kad neskambinsiu ir aš.

Vertė L. U.

RCA VICTOR
HIGH IN
QUALITY
LOW IN
PRICE!

LOOK AT THIS LOW PRICE FOR

RCA VICTOR COLOR TV

The BARRIE
Mark Series 212-G-72-M
260 sq. in. picture

**BONANZA
BUY!**

RCA VICTOR
New Vista TV

Famous RCA Victor quality and value in a budget-priced Modern consolette. Powerful "New Vista" Tuner and RCA's 23-Inch tube (overall diagonal) Full-Picture (282 sq. in. picture) for superb black-and-white viewing. Full-range "Golden Throat" tone for rich, realistic sound. Don't miss this big TV buy! Quantities limited!

The PARADER
Series 232-C-25-M
23-in. picture tube (over. diag.)
282 sq. in. picture

RCA THE MOST TRUSTED NAME IN TELEVISION

GLASER'S FURNITURE AND APPLIANCE COMPANY

5115-5123 So. Kedzie Ave.

PRospect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

help your
HEART FUND
help your HEART

12 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, MAY 12, 1962